

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 24.

V Ljubljani, dne 12. junija 1913.

Leto XXVI.

Dr. Ivan Šusteršič.

Načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke je dopolnil petdeset let. Mi hitro živimo; vsak dan prinaša obilo novic in z njimi zakrije vtise prejšnjega dne. S tem, kar se ravno godi, ima svet dovolj posla; zato pa ne misli na to, kar je bilo. Taki smo: le preradi pozabimo na pretekle čase, najraje pa na težave in boje, ki so jih imeli drugi, da so nam pripravili, kar imamo. Sedeš k mizi in še na misel ti ne pride, koliko truda so imeli v kuhinji z jedjo, ki jo vživaš, še manj pa na žulje in znoj, ki je ob njih kmetič tolkel iz zemlje živež, ki te redi. V miru opravljajš svoj posel in ne pomisliš, da so tisoči prelivali svojo kri v strašnih bojih za to, da so odgnali sovražnika in izbojevali mir tvoji domovini. Majhni smo, malo obseže naš duh in lagodna sebičnost nas tako rada tišči v dnevnih skrbeh, da nam dušno oko prezre prošle čase, težave in trpljenje v njih in ljudi, ki so živeli in se trudili pred nami tudi za nas. Najraje pa pozabimo na ravno kar preteklo dobo.

Enoindvajseto leto teče, odkar je stopil dr. Ivan Šusteršič na javno, politično plan. Ena najvažnejših dob slovenskega ljudstva se je začela razvijati ob tem času, ki je v nji nosil dr. Šusteršič težo dneva in neprenehoma v prvi vrsti stoječ šel naprej, od prvega dne svojega javnega nastopa voditelj, prvi delavec za svoje ljudstvo.

Leta 1892 ob prvem katoliškem shodu, ko je naše ljudstvo po svojih zastopnikih navdušeno za katoliške yzore, sklenilo z moško voljo, da napove boj liberalstvu na slovenskih tleh, in da ne odneha, dokler ga ne podere, so se začudili zborovalci mlademu doktorju-koncipijentu, ki jih je

z neustrašenim pogumom vžigal in hrabil k složnemu delu in boju na temelju katoliških načel. Ni bilo vajeno naše ljudstvo slišati iz takih ust tako živega katoliškega prepričanja in že takrat je oživila misel: »Ta nam bo voditelj v političnem boju; za njim pojdimo!«

Prišli so težki časi. Na Kranjskem so liberalcem zrastle peroti, ki so se pod Heinovim zavetjem združili z nemškimi veleposestniki in zagospodovali v deželi. Uradništvo je zvesto negovalo to zvezo; učiteljstvo je domala brez izjeme javno krenilo v liberalni tabor; slovenskega katoliškega kmeta je pa pehalo vse, kar je imelo moč, ob stran in zaničevalo njegove zastopnike v deželnem zboru. Slovenski duhovnik je bil kakor gobavec, ki ga nečejo meč ljudi, kakor pregnanec v lastni domovini. Bilo je krivic nešteto, bilo je žrtev na obeh straneh. Dr. Šusteršič je pokazal tu svoj značaj. Neomajno je stal ljudstvu na strani in ga vodil, da si je z lastno močjo pomagalo kvišku z gospodarskimi organizacijami, ki jih je v silnih bojih z oderuhi in sovražnimi uradi ustanovljalo in vzdrževalo. Bil je tudi ob teh najhujših časih vedno zvest bojevnik za čast slovenskega duhovnika.

Odlčilni boj proti slovensko-nemškemu liberalnemu trinoštvu in proti Heinovemu samopaštvu je pa pričel dr. Šusteršič na čelu svojih tovarišev-poslancev, ko je bil leta 1901. izvoljen v deželni zbor. Šlo je takorekoč za življenje in smrt. Najhujši odpor v deželnem zboru je trajal brez presledka, dokler ni naposled napočila zmaga. Bilo je treba ljudstvo podučiti, da je vstrajalo. Nešteto shodov se je sklicevalo, kjer se je sejalo navdušenje in upanje v boljše prihodnost. Vstrajali so vsi in ko so prišle nove volitve, se je po-

kazalo, da se je ljudska stranka silno okrepila in celo Notranjska, ki je najbolj občutila, da je deželni zbor zavrt, ji je dala prej nezaslišano večino. Hein je šel; novi volilni red je dal ljudstvu politično moč v roke; začela se je doba dela in napredka na vseh straneh v Kranjski deželi. Vse to delo, ki se še vedno razvija pred nami, in ki se že kažejo njegovi sadovi, je pa vodil dr. Šusteršič.

Medtem je v državni zbornici stal na čelu bojevnikov za splošno in enako volilno pravico. Tudi tu je zmagal, prekucnile so se stare predprave in za nas južne Slovane je napočila nova doba. Naš pomen je vzrastel.

Politična pot, ki jo je gradil vsem naprej dr. Šusteršič, je pa šla vedno dalje. Ni še davno, ko so se Slovenci posamnih pokrajin gledali postrani. Ne Štajercu, ne Primorcu ni šlo skupaj s Kranjcem; v sosednjih pokrajinah so radi zabavljali čez kranjski prepir in hvalili svojo slogo, toda preko mej kranjske dežele je švignil ogenj katoliške misli in liberalca je tudi tam izgubil stopnjo za stopnjo. Ko je bilo vse pripravljeno, so se po dr. Šusteršičevem načrtu sešli v Ljubljani slovenski zastopniki vseh pokrajin in ustanovila se je Vseslovenska ljudska stranka; padle so zadnje pokrajinske meje. Slovensko ljudstvo ni bilo samo združeno po načelih, marveč je nastopilo tudi proti domačim in tujim sovražnikom kot ena celota, kot tesno med seboj zvezana stranka.

Par let kesneje, leta 1912., sta nas dr. Šusteršičev duh in njegova krepka roka pripeljala še dalje: proglašila se je ob navzočnosti slovenskih in hrvaških ljudskih zastopnikov narodna edinstvo Slovencev in Hrvatov. Katoliški južni Slovani smo nastopili kot en narod z enim političnim ciljem. Po-

«dali smo si roke hrvaški in slovenski pravaši v trdnem sklepu, da si hočemo izvojevati svobodno, združeno skupno domovino v okviru habsburške države. Veliki cilj je pred nami, pot do njega je odprta, ljudstvo ve, kod in kam v vsakem slučaju. Stofetja so čakala na ta dogodek. Mi smo ga pričakali, in ko se navdušujemo ob njegovem ogromnem pomenu, ne moremo pozabiti, da dr. Šusteršič nosi zastavo pred nami, da je njegova neutrudna roka pričela kopati skozi kamenje in grmovje pot, ki vodi do naše politične samostojnosti.

Petdeset let je dopolnil ta posebni, veliki mož. Sive mu že lasje, a vedno stoji še krepko na svojem mestu. Dr. Šusteršič se ne stara ne po duhu ne po srcu. Drži ga po koncu njegovo iskreno versko prepričanje, njegovo globoko zaupanje v Boga in njegovo pravičnost. Iz tega prepričanja zajemlje svojo moč, ki se kaže takrat najbolj, kadar je nasprotstva največ. Kakor naša Sava, bistra in jasna, da se zrcalijo v nji naše skalne planine, obenem pa nepremagljiva na svoji poti, valeč naprej svoje valove — tak je bil in je načelnik naše stranke. Ob Savi je dom njegovih očetov; njen značaj je v krvi dr. Šusteršiča. Pokazal je ob vsaki priliki, da se trdno drži sam načela, ki ga je postavil: boljši je v usodnih trenutkih en lot poguma, nego cent modrosti. Najboljše znamenje zanj je in ostane, da se ga nasprotniki boje, in da z vsemi silami napadajo ravno njega. Klevet, laži, obrekovanja je izkusil brez broja. Majali so z vsemi sredstvi zaupanje, ki ga ima ljudstvo do njega, grizli mu dobro ime in osebno čast, pa zastonj! Vkljub vsem napadom je ostal dr. Šusteršič tudi do nasprotnikov plemenit in skrajno zvest. Dano besedo je držal vedno tudi nasprotniku, in kar mu je nasprotnik kot tajno zaupal, je ostalo pri njem. Zvest na vse plati! Kadarkoli je kazalo z nasprotniki skupno delo v ljudski blagor, se ga je lotil. Velik je dr. Šusteršič v boju, večji pa, ker je znal vedno brž pozabiti, kar je bilo osebnega, in zato poučiti roko tudi nasprotniku.

Še eno lastnost: Dr. Šusteršič je natančen tudi v malenkostih. Kar prime, prime popolnoma in drži v vseh podrobnostih. Drobnege dela je izvršil čudovito veliko in ga še zvršuje. V drobnem delu izrablja več svojih sil, nego v velikih bojih.

Voditelj je spredaj, vse ga vidi, vse pazi nanj. Težko je njegovo delo, ki ga nasprotniki vedno sumničijo in prijatelji časih ne razumejo. Njegova moč je v poštenju in zvestobi, obenem pa tudi v vzajemnosti in zaupni slogi z vsemi, ki so z njim vred odgovorni za javno delo. Usoden za našo bodočnost je čas, ki živimo v njem. Zahvalno Boga, ki nam je dal za ta čas dr. Šusteršiča. Bog daj, da bi še dolgo stal na svojem mestu.

Dr. J. Krek.

Političen pregled

POLITIČEN PREGLED. AVSTRIJA.

Iz državnega zbora. — Rusinska obstrukcija. — Proračunski odsek. — Lokalne železnice.

Poslancem večinskih strank je sedaj mnogo na tem, da bi rešil državni zbor takoimenovano malo finančno reformo. S to bi pridobila država nekaj novih dohodkov za najpotrebnejše stvari. Toda Rusini so začeli zavirati rešitev tega vprašanja z obstrukcijo. Nejevoljni so namreč, ker se ni rešila njihova zahteva po volilni reformi za gališki deželni zbor. Do sedaj sta govorila dva govornika dolge obstrukcijske govore.

V proračunskem odseku pridno pretresavajo novi proračun. Med drugim je zanimiv načrt finančnega ministra, da izpopolni telefonsko omrežje. — Slovenski poslanec Vrstovšek je v tem odseku odkril, kako postopa sedanjí pravosodni minister, ki je zagrizen Nemeč, s slovenskimi sodišči. Predlagal je ministru nezaupnico, pa Nemci so ministra rešili te sramote.

Dalj časa se že govori o izpeljavi večjega števila lokalnih železnic. Toda zdi se, da zaenkrat ne bo s tem nič. Železniški minister je namreč izjavil, da ne ve kje dobiti denarja.

Redlovo vohunstvo. — Ministrov odgovor.

Poročali smo zadnjič o velikih izdajstvih vohuna polkovnika Redla, ki se je nazadnje na pritisk oficirjev sam ustrelil. O Redlovem vohunstvu se odkrivajo vedno hujše stvari. Skozi 14 let je vse izdajal Rusom in najbrž tudi drugim državam, kar je Avstrija storila v svojo obrambo. Izdal je zlasti ob času priklonitve Bosne leta 1908 Rusom vse avstrijske vojne načrte. Tudi o nemških načrtih je Rusom mnogo povedal.

Mnogi poslanci so siili brambnega ministra, naj pojasni vso zadevo. In brambni minister general Georgi je v zbornici na vprašanja poslancev res odgovoril. Rekel je, da je to največja sramota, ki je doletela avstrijsko vojsko, odkar je on minister. Pri podrobnostih je skušal seveda marsikaj olepšati, a v glavnem je vse odkrito povedal. Slabo je branil tiste oficirje, ki so Redla prisilili k samoumoru. Radi tega ga časopisi silno napadajo.

Ob petdesetletnici dr. Šusteršiča.

Dne 4. junija so poslanci slovensko hrvaškega kluba v državnem zboru proslavili na slovesen način petdesetletnico rojstva načelnika naše stranke dr. Šusteršiča. O njegovih zaslugah je govoril dr. Jankovič, proslavljali pa so ga tudi drugi poslanci s posebnimi nupitnicami. Dr. Šusteršič jim je odgovo-

ril, da bo tudi odslej delal z vsemi močmi za prospeh slovenskega naroda.

Sporazum v stranki prava dosežen.

Poročali smo, da je nastal v hrvaški stranki prava nevaren spor, ki je grozil, da mnogo škodi stranki. Voditelji stranke so zato sklicali v Trst sestanek bivših poslancev, da tam spor poravnajo. Sporazum se je v Trstu tudi res dosegel. Ne ve se pa še, če se bodo vsi odločbam tega sestanka pokorili.

OGRSKE ZMEDE.

Desy oproščen. — Ministrstvo goljufov.

Poročali smo že zadnjič o zanimivi tožbi Lukacza, ministrskega predsednika na Ogrskem, proti bivšemu državnemu tajniku Desyju. Ta zadnji je imenoval namreč ob neki priliki Lukacza največjega goljufa v Evropi. Lukacz je tožil in Desy je bil obsojen na mesec dni ječe. To se je Madžarom zdelo naravno, kajti noben sodnik si ne bi upal nastopiti na Ogrskem proti ministrskemu predsedniku. Toda višje sodišče je stvar razsodilo drugače. Pri obnovljeni obravnavi se je pokazalo jasno, da je minister goljuf in državni tajnik je bil oproščen.

Iz te pravde pa je vsak lahko izpoznal, po kakšni poti je prišlo sedanje ministrstvo do vlade in kakšni tiči zavzemajo najvišja mesta na Ogrskem. Ogrska posebnost je »ministrstvo goljufov«.

Lukacz odstopil. — Tisza njegov naslednik.

Naravno je, da po teh dogodkih Lukacz ni mogel več ostati na svojem mestu, četudi mu je večinska stranka izrekla zaupanje. Podal se je na Dunaj in podal cesarju demisijo, odstop. Cesar je njegov odstop sprejel.

Novo ministrstvo bo sestavil, kakor je razvideti, grof Tisza, ki ni nič boljši kot Lukacz. S svojo brezobzirnostjo in krivičnostjo si je pridobil toliko zaupanja, da postane — ministrski predsednik. Tudi to je mogoče le na Ogrskem.

Burna seja. — Poslanec ranjen.

V ogrskem državnem zboru je opozicija Lukaczu priredila hud sprejem. Ko se je prikazal v zbornico, po tem, ko je bila dokazana njegova goljufija, začeli so mu klicati opozicijski poslanci, da je tat, goljuf itd. — Obenem je poslanec Just prebral oklic, v katerem opozicija pozivlja kralja, naj napravi na Ogrskem konec tem sramotnim razmeram.

Vpitje se je nadaljevalo. V tem pokliče predsednik Tisza vojaštvo v zbornico, da izžene opozicijske poslance. Poslanci vpijejo vojaštvu fej. Zato pa udari stotnik Gero nekega poslanca trikrat s sabljo po glavi, tako da se ves krvav zgrudi. Nastal je takoj seveda še večji hrup, dokler vojaki niso pometali poslancev iz zbornice. — Tako na Ogrskem zborujejo.

SPOR MED ZAVEZNIKI NA BALKANU.

Sestanek med Gešovom in Pašičem. — Solunski sestanek.

Spor na Balkanu traja dalje. Upanje je bilo, da se vsaj zmanjša po sestanku srbskega in bujgarskega ministrskega predsednika. Ta dva sta namreč prišla skupaj v Caribrodu, da se domenita, kako rešiti spor. Po njunem sestanku je bilo videti, da se bo stvar dobro iztekla in da se zmanjša nasprotje, a končno se je videlo, da se je stvar le zavlekla. Ker se Gešov in Pašič nista mogla zediniti, sta sklenila, da se skliče v Solun sestanek vseh balkanskih ministrskih predsednikov, da rešijo spor. Ta sestanek se prav kmalu vrši. Če ne reši spora, začela se bodo najbrž pogajanja v Petrogradu.

Ruski vpliv. — Upanje na mir. — Zadnje srbske zahteve.

V vsem sporu med Srbi in Bulgari se kaže, kolik vpliv ima Rusija na Balkanu. Srbi postopajo, kakor Rusi zahtevajo, pa tudi Bulgari se ozirajo na ruske želje, četudi le z nejevoljo.

Casopisje trdi, da se bo vršil sestanek v Solunu po načrtu Rusije. Ta bo dala navodilo, po katerem naj se reši spor. Obenem je zagrozila vsem balkanskim vladam, da ne bo nepristranska in mirna, če se vname boj med Srbi in Bulgari.

Ta nastop Rusije, ki jo podpirata Francoska in Angleška, je največje upanje, da se ohrani mir. Tudi sedanje vlade na Balkanu so za mir, a vprašanje je, če se ob tej veliki napetosti ne vname vojna brez posebne krivde vlad, takorekoč sama po sebi.

Po sestanku med Pašičem in Gešovom so Srbi razglasili, da nekaj odnehajo. Hočejo le nove pogodbe, po kateri bi se Bulgarija in Srbija še bolj zvezali. A takoj so tudi poudarili, da v glavnem Bulgarom ne ugrade. Obdržati hočejo najvažnejša makedonska mesta: Bitolj, Ohrid, Veles, Štip. Imeti pa hočejo tudi zvezo z Grki. Na tej podlagi bo seveda težko prišlo do miru.

Demisija Gešovega ministrstva.

Skoro istočasno kakor o uspehu sestanka v Caribrodu, se je zvedelo tudi, da je bulgarski ministrski predsednik Gešov naznanil svoj odstop. To dejstvo je vzbudilo mnogo razburjenja, ker večinoma mislijo, da je to bojno znamenje. Gešov je bil namreč miroljuben. — Vendar gotovega ni še nič. Verjetno je, da je to le ena modrih potez bulgarske politike, ki se je bo šele kasneje razumelo.

Konferenca v Londonu.

V Londonu še vedno zboruje konferenca poslanikov. Ta se peča predvsem z vprašanjem Albanije in egejskih otokov. Glede slednjih sedaj tako poročajo: Večino dobe Grki, otoka Tenedos in Imbros, ki ležita pred Dardanelami, ostaneta turška, Tazos pa dobe Bulgari. Lahki vrnejo otoke, ki so

jih zasedli v laško - turški vojski šele, ko Turki izpolnijo vse pogoje lozanskega miru. Najbrž pa ostane končno Rodos Italijanom. Južnoalbanske meje proti Grčiji so tudi že večinoma določene. Dosegla se je srednja pot med zahtevami Italije in Francije, ki zastopa grško stališče.

Gospodarske vesti.

Kdaj je pričeti s košnjo na travnikih. Pravočasna košnja in spravljanje sena je velikega pomena za uspešno živinorejo. A vendar je pri nas še mnogo gospodarjev, ki greše s tem, da prepozno kosijo in vsled tega pridelajo slabo in pusto krmo za svojo živino. Ni vseeno, ali kosimo naše travnike teden dni preje ali kasneje, še nespametnejše pa je, ravnati se po pratiki, oziroma pravilu, da je s košnjo pričeti o kresu ali pa na dan sv. Medarda. Seveda so nam včasih vzrok razne obstoječe okoliščine, kakor slabo vreme, pomanjkanje delavcev ali kako neodložljivo delo doma ali na polju, da ne moremo s košnjo pravi čas pričeti ne končati, največkrat pa, žal, tiči zajec v tem grmu, da naši gospodarji ne poznajo življenja in razvoja krmskih rastlin ter vsled tega zamude pravi čas košnje.

Kedaj pa je torej pričeti s košnjo?

Ako kosimo prezgodaj, to je pred cvetjem, ko so travniške rastline še v razvoju, dobimo sicer fino in lahko prebavno seno, a oškodujemo se na videz na manjšem pridelku, ker se mlada trava močno osuši.

Kosimo zopet prepozno, to je ko so krmске rastline že odcvetele in pričele tvoriti seme, dobimo sicer več sena, ki je pa pusto in težko prebavno. Po cvetju obrnejo namreč rastline svoj redilni sok v tvorbo semena. Celice v rastlinah zlesene bolj in bolj in krmilna vrednost sena pada tem nižje, čim pozneje se kosi trava. Večji pridelek je več ali manj navidezen, kajti trdo in zlesleno seno se ne vleže tako kakor seno, ki je bilo v mladem stanju pokošeno.

Nekateri gospodarji puščajo na redkih travnikih travo nalašč prezoreti, češ, da se jim bo na ta način trava zasejala in ruša zgostila. Isto sicer dosežejo, a redko po želji. Ruša se sicer res zgosti, ampak z raznim plevelom, kateri kmalu prevzame vlogo ježa pri lesici, da izpodrine še ono malo število vsled prezorenja oslabeledih trav. Ta način pomlajevanja travnikov ima le to posebnost, da nima nobene dobre, ampak slabe strani. Prvič se pridelava slaba, netočna krma in drugič se takorekoč podpira razširjanje plevela. Mnogo bolj je ceneje bi bilo seme kupiti ali ga doma na posebnem prostoru pridelati, ter take travnike po prvi košnji pravilno pomladiti.

Detelje in druge stročnice se na travnikih po navadi preje razvijejo nego trave. Vsled tega nam tudi pri pozni

košnji gredo deloma v zgubo. K večjemu nam ostane v senu par golih stebel, medtem ko so tečni listi že davno odpadli. Posebno hmeljna lucerna (rumena detelja), katera jako zgodaj dozori, se po nekaterih travnikih — vsled prepozne košnje — do škode razširja. Predno pa pride gospodar s koso, je ista že skoro popolnoma izginila in z njo tudi obetajoči se pridelek.

Ako smo pravočasno kosili, odganja tudi otava krepkejše in če ni posebne suše, nam bo gotovo pokrila morebitni manjši pridelek na senu.

Dalje ugibajo vremenski preroki, da je tudi vreme v začetku junija stanovitejše in zaradi tega že ugodnejše za spravljanje sena, nego okoli kresa ter proti koncu istega meseca.

Iz povedanega vidimo, da nam je kositi ob času, ko si upamo doseči največjo množino dobre in tečne krme. Skušnje pa so dokazale, da ima večina krmskih rastlin ob času cvetenja svojo najvišjo krmilno vrednost. Zategadelj nam bodi klic v košnjo čaš, ko se nahaja na travniku pretežna večina trav in detelj v polnem cvetju. —lj.

Kmečka sila. Nižjeavstrijska kmečka zveza je imela minulo nedeljo na Dunaju svoj občni zbor. Iz raznih poročil izhaja, da šteje zveza že 68.000 članov in je njih število od lani naraslo za 5157. Zveza ima svoje člane po vseh 1600 nižjeavstrijskih občinah — tudi po mestih in industrijskih krajih. Kako zelo se člani zavedajo svojih dolžnosti do zveze, priča okolnost, da je med vsemi 68 tisoči članov le 300 takih, ki še niso poravnali članarine. Dohodkov je imela zveza lani 191.140 K, stroškov 134.163 K, preostanek znaša torej 56.296 K. Zveza je sklenila ustanoviti lastno tovarno za umetna gnojila in se v ta namen osnuje delniška družba.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Proti temu skalnemu oboku je nesla voda našega ubogega služabnika, in sicer z veliko brzino, mi pa s čolnom za njim. Pogumno se je boril z vodo, in mislil sem že, da ga rešimo, a kar zagledam na njegovem obrazu obup, in v istem trenutku ga je pred našimi očmi vrtinec potegnil v globine. Istočasno, ko je nesrečnik izginil pod vodo, sem začutil, kakor da bi mogočna nevidna roka zgrabila naš čoln ter ga z nepremagljivo silo vlekla proti skalnati steni.

Spoznali smo nevarnost ter napeli vse moči, da bi prišli iz pogubonnega vrtinca. Zaman. V naslednjem trenutku smo že držali proti skalna-

temu oboku, ki se je kakega pol metra vzdigoval nad vodno gladino, in prepričan sem bil, da smo izgubljeni. Na srečo sem imel še toliko zavesti in prisotnosti duha, da sem se naglo vrgel podolgem v čoln in zaklical: »Na tla! Na tla!« In res so me vsi takoj ubogali in legli v čoln.

V naslednjem trenutku so se začeli škripajoči glasovi; čoln je bil potisnjen navzdol, tako da je začela curljati ob straneh vanj voda in sem vsak hip pričakoval, kdaj izginemo v globočino. A škripanje in drnjenje je prenehalo in spoznali smo, da čoln zopet plava. Krenil sem z glavo — dvigniti se je nisem upal — ter pogledal navzgor. Pri medli svetlobi, ki je še prihajala do nas, sem mogel toliko razločiti, da prav nad nami visi mogočen skalnat obok; to je bilo vse. V naslednji minuti nisem mogel niti toliko videti; medla svetloba se je izpremenila v senco, senca pa v popolno temo.

Nekako uro dolgo smo ležali tako v čolnu, ne da bi si upali dvigniti glave, ker smo se bali, da si jih razbijemo ob skalovju, pod katerim je držal naš čoln. Voda je tako šumela, da skoraj nismo čuli drug drugega. Sicer nas pa tudi ni bilo posebno volja govoriti, kajti zavedali smo se grozote svojega položaja in vedne nevarnosti, da se razbijemo ob klečeh, ali pa potopimo v vrtincih deroče vode, ali se zadušimo vsled pomanjkanja zraka.

Vsi ti in še drugi načini smrti so mi prihajali na misel, ko sem ležal v čolnu, poslušal šumenje vode, ki je tekla neznano kam. Grozna tema in vse druge okoliščine so tako vplivale na moje možgane, da sem začel dvomiti, ali je to resnica, ali sem le žrtev hudih sanj.

DESETO POGlavJE.

Ognjena roža.

Dalje smo drvili, gnani od mogočnega toka; zdajci opazim, da mi gromenje in šumenje ne gluši več tako silno ušes kakor prej; sklepal sem, da smo prišli v večji prostor, po katerem so se glasovi in odmevi lažje razpršili. Sedaj mi je naenkrat prišlo na misel, da imamo med svojo prtljago za vsak slučaj tudi malo svetilke in posodo z oljem. Takoj sem jo sklenil poiskati. Tipaje sem brskal med našimi stvarmi in jo našel; skrbno sem jo prižgal in najprej posvetil po čolnu.

Prva stvar, na katero je padla svetloba, je bil blede in preplašeni Alfonzov obraz, ki je misleč, da vidi pred seboj peklensko prikazen, začel tako tuliti, da sem ga komaj zopet potolažil. Tomič je ležal vznak, imel na očesu monokel in zrl v temo. Vojnovič je položil glavo nekoliko višje na koncu čolna ter z roko skušal dognati vodno brzino.

Nato je posvetila luč na Umslopogasa, kateremu bi se bil kljub našemu položaju, ki ni bil nikakor prijeten, najraje na glas zasmel. Bil je vedno listi hladnokrvni človek. Omenil sem že, da smo vzeli v čoln četrto vodnega

kozla. Ko smo se v čolnu vrgli na tla, je prišel Umslopogas s svojo glavo nenačisto blizu kozliča, in kakor hitro se je otrese prvega strahu, je začutil v sebi lakoto. Hladnokrvno si je s sekiro odsekal velik kos, ki ga je sedaj z največjo slastjo obiral. Pozneje je pravil, da je menil, da se je podal »na dolgo potovanje na oni svet«, in da je bilo najbolj pametno iti s polnim želodcem.

Kakor hitro so ostali videli, da se mi je posrečilo prižgati luč, so se spravili pokonci in se pomaknili bliže drug k drugemu. Začeli smo razmotrivati položaj, kolikor se je pač dalo. Najprej smo na Tomičev svet zvezali dvoje vesel ter jih postavili v sprednjem delu čolna, da bi takoj doznali, če bi se strop votline nenadoma znižal. Bilo nam je jasno, da plovemo po podzemski reki, po vodotoku, ki je odvajal jezersko vodo. Da je bila reka široka, smo skleпали iz tega, ker ni svetloba svetilke nikdar segla do brega, dasi smo večkrat zavozili bolj na desno ali levo, kakor nas je zanesel tok. Nato smo sklenili, da mora biti v čolnu vedno eden s svetilko in drogom v roki, da prepreči, da ne zadenemo ob kako steno ali visečo skalo. Ker je bil Umslopogas že poobedoval, je prišel on prvi na vrsto.

To je bilo skoraj vse, kar smo mogli storiti za svojo varnost. Eden se je še postavil na zadnji konec čolna, da je s pomočjo vesla nekoliko krmaril in držal čoln od kraja.

Po teh varnostnih odredbah smo si odrezali nekoliko kozliča, da se pokrepčamo. Razkošno nismo imeli živeti, ker nismo vedeli, koliko časa bomo še v tem čudnem položaju. Po obedu smo bili nekoliko boljše volje in izrazili sem mnenje, da je naš položaj brez dvoma silno resen, da pa v zlic temu ne verujem, da bi bil brezupen, razen seveda, če so imeli ljudje prav, ki so trdili, da teče reka naravnost v zemeljsko osrčje. Če pa je to zmotno, mora priti zopet nekje na dan, bržkone na drugi strani pogorja, in v tem slučaju nam ne preostaja drugega, kakor da skrbimo, da ostanemo pri življenju, dokler ne pridemo tja, in najsi bo že kamorkoli. Na drugi strani je pa Tomič ves žalosten dokazoval, da moremo postati tudi žrtev mnogoštevilnih nepoznanih grozot; mogoče je tudi, da teče reka res v zemljo, dokler se ne posuši, in v tem slučaju bo naša usoda strašna. (Dalje.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Ker sem upal, da morda vendar še najdem svojo znanko in dobim od nje tako silno zaželjeno sveže perilo, sem se oddaljil od polka, ki je še vedno stal na svojem mestu. Pri svojem gorečem iskanju sem prišel že precej daleč naprej, a končno sem uvidel, da

iščem zastoj; zato sem sedel poleg zapuščenega, napol ugaslega ognja in čakal svojega polka. Ko sem bil tu zaptopljen v svoje turobne misli, pridejo mimo neke sani in se ustavijo poleg mene. Konj, ki je vlekel sani, je imel komaj še toliko moči, da je stal pokonci, za sanmi je pa stopalo klaverno četvero mož. Vprašal sem ljudi, kdo leži na saneh, in zvedel sem, da nek častnik, ki je pri Krasnoju izgubil nogo. Stopim bliže, da vidim nesrečnika. Bil je moj dobri prijatelj Legrand! Kakšno svidenje! Kakšna sva bila oba! On ni mogel mnogo govoriti vsled onemoglosti, jaz pa vsled presečenja. Ko je hotel čez nekaj hipov nadaljevati, sem mu ginjen stisnil roko in odgovoril mi je: »Zaupam na božjo pomoč in na svoje prijatelje tukaj, ki so me dosedaj tako zvesto spremljali.« Nato je eden zvestih, vrlih mož prijel konja za uздо, drugi je udaril z bičem, ostala dva sta pa odzadaj porivala sani naprej. Počasi so se pomikali dalje; nekaj časa sem zrl za njimi in si mislil: »Ubogi prijatelj, kako daleč boš pač mogel še priti na ta način!«

Od tega trenutka sem bil še bolj potr in žalosten kakor prej; v glavi so se mi porajale temne slutnje, možgani so se mi takorekó kuhali in spoznal sem, da se me loteva vročica. Morda je bilo to posledica vedno večjih in silnejših naporov, ki smo jih morali prenašati, odkar so se bili združili vsi ostanki naše armade. Korakali smo od ranega jutra do pozne noči, a daljave, ki smo jo prehodili, skoraj ni vredno imenovati. Dnevi so bili sedaj že tako kratki, da je bilo svetlo pravzaprav šele ob osmih zjutraj, tema in noč pa že ob štirih popoldne. Zato so se mnogi izgubili, ki nam vsled slabosti niso mogli neprestano slediti in so bili vsled tega prisiljeni v temi hoditi za nami; zašli so in najbrž niso nikdar več videli svojih čet. Vso noč so dohajali novi prišleci v taborišče, kjer so ležale razne čete brez vsakega reda. Vsak trenutek smo slišali klicati slabotne glasove: 4. zbor! 1. zbor! 3. zbor! Cesarska garda! Nihče ni namreč več iskal svojega polka, ampak le vojni zbor, h kateremu je pripadal. Ti zbori so se bili pa tako skrčili, da je obsegal vsak komaj toliko, kolikor prej dva polka.

Nihče ni več vedel, kako in kam. Mnogi od onih, ki so šele ponoči prišli v taborišče, so morali še dolgo do smrti izmučeni tavati okrog, predno so dobili svoj zbor, pa še to se je posrečilo le redkim. Vsled tega so le kasno prišli do pokoja, se niso o pravem času zbudili in ko so bili že vsi drugi zopet naprej, so bili ti naenkrat obkoljeni od sovražnih čet. Koliko tisoč mož je bilo na ta način vjetih, ali pa so morali bedno poginiti!

Tresoč se po vsem telesu, sem še vedno naslonjen na puško stal ob ognju. Na tleh pri ognju je sedelo sedaj troje mož; molčali so in topo zrl na

čete, ki so korakale mimo, a nobeden se ni niti ganil, da bi se jim pridružil, kajti moči so jim bile popolnoma pošle. Ker moj polk le ni hotel priti, sem postal nemiren. Naenkrat me nekdo potegne za kožuh. Bil je prijatelj Zeranžé, ki me je zapazil in me prišel opomnit, naj se ne obotavljam dalje, kajti polk ravnokar koraka mimo. Moje oči so bile pa tako motne, da nisem videl ničesar, dasi sem gledal v ono smer. Vprašal sem ga, če ni morda videl neke ženske v sivem vojaškem plašču, s kapo iz kožuhovine na glavi, s telečnjakom na hrbtu in košaro na roki.

Zeranžé me je nekaj časa preplašeno gledal; očitno je mislil, da sem bolan in da govorim v omotici. Tebi nič meni nič me je pograbil za rokav, me peljal na cesto in dejal: »Tako, sedaj naprej, ker ni časa za klepetanje; treba bo krepko stopiti, če hočeva še dohiteti našo stotnico.«

Res, došla sva jo, a šele ko sva prehitela in pustila za seboj tisoče od najrazličnejših oddelkov, ki so se z največjimi mukami vlekli naprej in vzbujali v nas opravičeno sumnjo, da bo zahteval današnji dan mnogo žrtev, če se prav kmalu ne ustavimo. Toda imeli smo pred seboj še dolgo pot, kajti že pozno smo prišli skozi neko vas, katere ime sem pa pozabil; tu so se ustavile cele množice, ker je bilo rečeno, da imamo še celi dve uri do taborišča, kjer smo imeli prenočiti.

Cesta je bila široka in na obeh straneh so rastle visoke breze. Čete in vozovi so imeli tedaj dovolj prostora; ko se je pa vedno bolj temnilo, so se začeli množiti ob cesti ležeči mrtvi konji, vozovi, katerih uprege so poginjale, kakor tudi število moštva, ki ni moglo več naprej in obsedelo poleg dreves. Rekli so, da imajo tukaj vsega dovolj, česar bi drugod ne dobili: suhih drv od polomljenih voz in obilico mesa številnih mrtvih konj, ki so ležali okrog.

Ze nekaj časa sem sam taval skozi to gnečo in napel vse moči, da pridem do mesta, kjer se je imel naš polk ustaviti. Začutil sem neskončno hrepenenje po počitku, zlasti ker je cesto pokrival gladek led in sem bil vsled svoje oslabeledosti vsak trenutek na tleh. V tem položaju me je do smrti utrjevega zalotila trdna tema.

Sever je bril s podvojeno silo. Četo sem izgubil izpred oči; videl sem le posameznike, ki so z nadčloveškimi napori skušali dohiteti svojce. Nekateri, ki sem jih nagovoril, mi niso odgovorili, ker so imeli preveč opraviti sami s seboj, drugi so pa mrtvi padali na tla, ko sem stopal mimo njih. Kmalu sem bil sam; le mrtveci so mi še služili kot kačipot, kajti velika drevesa, ki so prej kazala cesto, so bila izginila.

(Dalje prih.)

Tabor slovenskih fantov in mož na Dolenjskem.

V nedeljo, 8. junija, je bil na Zaplazu pri Čatežu velik shod mož in mladeničev. Prišlo jih je do 3000 skupaj. Prišli so čvrsti Orli iz Trebnjega, Št. Ruperta, Št. Janža, iz Škocijana pri Turjaku. To zadnje društvo je imelo tudi svojo godbo na pihala. Tudi Marijine mladeniške družbe iz trebanjske dekanije so prišle. Mladeniči in možje so šli v dolgi procesiji, ki se niti popolnoma razviti ni mogla, iz župne cerkve na Čatežu proti romarski cerkvi na Zaplazu. V cerkvi je govoril gospod župnik Oblak iz Št. Lovrenca. Slovesno sveto mašo je imel gospod opat iz Zatičine, ki je prišel s tremi drugimi patri povzdignit slovesnost. Po popoldanskem opraviilu je bil za cerkviavo javen shod. Pripravljena sta bila dva odra: eden za govornike, drugi za pevce in godbo. Okrog obeh odrov se je pa trlo vse polno ljudstva.

Shod je jako lepo vodil načelnik Kmečke zveze gospod Franc Huč, župan v Trebnjem. Po njegovem pozdravu so nastopili govorniki. Državni poslanec Hladnik je govoril o pomenu jugoslovanskega vprašanja. Župnik Oblak je priporočal gospodarjem, naj dobro oskrbujejo svoja zemljišča in pokazal na zgledih, kako se da kmetovanje napraviti dobičkanosno. Župnik Rožnik je govoril o mladeniškem vprašanju, priporočal staršem, naj vplivajo na svoje sinove, da pristopijo raznim mladeniškim organizacijam: Orlom, mladeniškim Marijinim društvom, bralnim in izobraževalnim društvom itd. S tem bodo najboljše poskrbeli zase in za svoje sinove. Deželni odbornik dr. Lampe je razkladal, kako skuša deželni odbor povzdigniti blagostanje kmetijskega ljudstva. Govoril je o nasprotovanju liberalcev, ki pa vedno več tal zgubivajo. Deželni odbornik dr. Pegan je kazal, kako se je pri volitvah v občinske odbore, cestne odbore skoraj povsod, tudi po mnogih mestih, pokazalo, da nimajo liberalci nobene veljave več. Pokazal je z zgledi, kako so liberalci dosedaj gospodarili, kjer so imeli moč. Občinski revizor deželnega odbora je dognal pri sicer maloštevilnih liberalnih županih 86.000 K primanjkljaja.

Tajnik Kmečke zveze je poročal o delovanju odbora v preteklem letu. Priredilo se je pet shodov. Zaupniki so naročili gospodarjem okrog 30 vagonov umetnih gnojil, delali prošnje posameznikom na deželni odbor, da so dobili podpore za nove kapnice, gnojnične jame, popravo hlevov itd. Odposlanstvo Kmečke zveze je šlo h gospodu deželnemu predsedniku in mu razložilo potrebe okraja in prosilo pomoči. Odbor je tudi vložil na deželni odbor več prošenj za potrebne ceste. Ko se je stari odbor z vsklikom zopet izvolil, je gospod predsednik Huč sklenil dve in pol ure trajajoči shod z zahvalo ljud-

stvu za vztrajnost in govornikom za podučne govore.

Godba škocijanskih Orlov je med posameznimi govori kazala svojo spretnost. Pevski zbor trebanjskega Orla je pa kaj lepo in navdušeno prepeval razne domoljubne pesmi. Ljudstvo je zapuščalo Zaplaz jako zadovoljno s slovesnostjo in s shodom.

Katoliški shod.

ZA PRENOČIŠČA UDELEŽENCEV KATOLIŠKEGA SHODA.

Gostje na katoliškem shodu v Ljubljani bodo potrebovali mnogo prenočišč, zato naj blagohotno vsi, ki bodo imeli v dneh od 23. do 27. avgusta na razpolago kako posteljo, to naznanijo in dajo prenočišče na razpolago brezplačno ali proti primerni odškodnini.

Vsa naznanila za prenočišča naj blagovolijo takoj naznaniti v župniji sv. Petra: v prostorih šentpeterskega prosvetnega društva (Župna ulica 2) v četrtek in ponedeljek zvečer od 7. do 8. ure. — V župniji sv. Jakoba: v prostorih šentjokobskega prosvetnega društva (Florijanska ulica) v nedeljo od 10. do 12. ure in v sredo od pol 7. do 8. ure. — V franciškanski župniji: pri patru Marijofilu v ponedeljek in torek od 10. do 12. ure dopoldne. — V trnovski župniji: v prostorih izobraževalnega društva (Konjušna ulica št. 4) vsako nedeljo od 10. do 12. ure in v četrtek od pol 8. do 9. ure.

Razen tega sprejema iz vseh krogov naznanila osrednja pisarna v Ljudskem domu: vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. ure popoldne do pol 7. ure zvečer. Na Viču, v Spodnji Šiški in v Mostah sprejemajo oglase ondotna izobraževalna društva.

Odbor prosi tudi gospe in gospodične, ki bi blagovoljno prevzele kak opravke pri velikih priredbah v nedeljo, 24. avgusta, da se v zgoraj omenjenih prostorih vpišejo v posebne pole, ki so v ta namen na razpolago. Potrudimo se vsak po svoji moči, da bo dragim gostom bivanje v Ljubljani milo in drago.

Zglasilnice za katoliški shod v Ljubljani bodo razposlane na župne urade tekom prihodnjega tedna. Za sedaj prosimo posebno vsa naša društva, da se manifestacije dne 24. avgusta udeležijo polnoštevilno z zastavami in da se povsod skrbijo za to, da bo udeležba v narodnih nošah kar največja. O posebnih vlakih pride rešitev ravnateljstev železnic tudi že v par dneh. Naši somišljeniki na deželi naj takoj razvijejo najintenzivnejšo agitacijo, tako da bo agitacijsko delo, ko dobe zglasilnice, že opravljeno. Katoliški shod v Ljubljani bodi najsijajnejša manifestacija verske in narodne zavednosti našega ljudstva!

Deželni odbor.

Deželni odbor zoper ostudne napade na deželnega glavarja. V predzadnji seji dež. odbora si je izprosil besedo deželni odbornik dr. Pegan in omenjajoč nad vse ostudne, podle in lažnjive osebne napade, ki so se pojavili v zadnjem času v izvestnem časopisju, napadi, ki se niso ustavili pred pragom zasebnega stanovanja, je najostreje in z ogorčenjem obsojal te napade in predlagal, naj deželni odbor stori temu primeren sklep. Deželni odbornik dr. Triller je izjavil, da tudi on odločno obsoja take osebne napade in in obžaluje, da ni imel zadostnega vpliva, da bi jih bil preprečil v »Slovenskem Narodu«. Deželni odbornik grof Barbo se je pridružil obsodbi teh nizkotnih napadov, ki nikakor ne morejo kratiti spoštovanja do osebe deželnega glavarja. Ko sta v istem smislu govorila tudi dr. Lampe in dr. Zajec, je bil **soglasno sprejet predlog** po formulaciji dež. odbornika grofa Barbota, da deželni odbor najostreje obsoja omenjene osebne napade in zagotavlja tem povodom g. deželnega glavarja svojega velespoštovanja. Obenem je dež. odbornik grof Barbo v svoji lastnosti kot najstarejši dež. odbornik v imenu celega dež. odbora izrekel najiskrenejše čestitke g. deželnemu glavarju povodom 50letnice rojstva.

Iz seje deželnega odbora z dne 31. maja 1913. Deželni zvezi za otroško varstvo se predlaga, da naj dobi mesto v predsedstvu te zveze tudi zastopnik kmečkih županov. — Deželni vladi se priporoči razpust občinskega odbora Spodnji Log pri Kočevju. Za gerenta se predlaga župan novega občinskega odbora. — Obrtno-nadaljevalni šoli v Metliki se dovoli 900 K podpore. — Od strani županstva se je deželnemu odboru naznanilo, da prva češka zavarovalna družba išče zavarovancev z nekim cirkularjem, v katerem trdi, da nalaga oziroma namerava nalagati svoje denarje na slovanskem jugu. Dotičnim županstvom se naznani, da po vednosti deželnega odbora ta zavarovalna družba nima svojih denarjev naloženih niti v nepremičninah na Kranjskem, niti v deželnih papirjih. — Občini Šturije se dovoli za napeljava javne električne razsvetljave uporaba občinskih potov do preklica. — Zgradba železobetonskega mostu na okrajni cesti Kranj-Bobovek se odda tvrdki Rella in Nečak.

Pospeševanje živinoreje. Od deželnega odbora in od c. kr. kmetijske družbe je bilo l. 1912. oddanih: 168 plemenskih bikov (50 pingavske, 59 murodolske in montavonske, 59 simodolske pasme), dalje 62 plemenskih prašičev in 44 plemenskih koz, oziroma kozlov sanskega plamena.

Iz seje deželnega odbora dne 9. junija. Muzejskemu društvu se dovoli 3000 kron brezobrestnega posojila. — Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju in v Gradcu se

dovoli podpore vsakemu po 400 kron. — Prošnja društva deželnih uslužbenecv za brezplačno zdravniško pomoč se bo po možnosti uvaževala ter se bodo v to svrhu izvršile potrebne poizvedbe. — Zgradba blejskega vodovoda se odda, ako poljedelsko ministrstvo temu pritrudi, najnižjemu ponudniku stavbnemu svetniku Karlu Kressu v Pragi za 450.151 K. Delo mora biti dovršeno do konca leta 1914. — Za most ob deželni meji čez Reko na cesti Košana — Materija se obveže dežela prispevati tretjino stroškov, ki jih bo imela nositi občina Košana.

Dom in svet.

Duhovniške vesti. Rektorja zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, č. g. dr. Gnidovca je sv. oče imenoval za monsignora; č. g. prof. dr. Knifca je pa prevz. g. knezoškof imenoval za duhovnega svetnika.

Duhovnik na eni župniji 53 let. G. Josip Mašera, vikar v Št. Mauru, je starosta slovenske duhovščine v goriški škofiji. Šteje 84 let. Najbolj zanimivo je dejstvo, da je v Št. Mauru nepretgoma že celih 53 let. Je pa še čil in krepak in tamošnje ljudstvo ga ima kot za svojega »očka«.

Nove maše na slovenskem Koroškem. Prvo sv. mašo bodo darovali letos sledeči Slovenci: Kandut Ciril dne 20. julija v Maloščah; pridiguje g. Andrej Sadjak. — Malej Ignac dne 27. julija v Šmihelu nad Pliberkom; pridiguje g. dr. Rožman Gregor. — Zulechner Feliks dne 20. julija v Mohličah; pridiguje g. Hribar Josip.

Častni občani. Radi obilih zaslug za občino Mokronog in naklonjenosti mokronoškim občanom je imenoval občinski odbor v znak hvalečnosti glavarja dr. Friderik Mathias v Krškem častnim občanom mokronoške občine.

Reklamacije časopisov so vselej poštne proste, ako naročnik ne zapiše ničesar drugega, nego samo golo reklamacijo. Na željo mnogih naročnikov podamo tu vnovič vzorec reklamacije, ki se napiše na košček papirja ali pa kar na odprto kuverto. — Glasi se: »Podpisani nisem prejel »Domoljubove« štev. od dne

V N. N.«
Seveda mora naročnik navesti svoj pravi naslov, ker sicer listova uprava ne ve, k d o ni dobil te in te številke. Tako pismo se mora oddati na pošto o d p r t o (nezalepljeno).

Občinske volitve v Trstu. Preteklo nedeljo so se vršile v Trstu občinske volitve. Boj je bil hud. Slovenci so se bili proti trem sovražnikom, proti Lahom, Nemcem in socialnim demokratom, ki so napeli vse moči, da stró slovensko moč. Slovenci so zmagali že s tremi kandidati. Drugod pa pridejo v ožje volitve s socialisti in Lah. Upanje

je, da še nekaj slovenskih kandidatov zmaga.

Društvo za napravo zvonov pri sv. Jožefu v Ljubljani. 29. maja se je pri oo. jezuitih na Elizabetni cesti vršil ustanovni občni zbor novega društva, ki ima namen zbrati sredstva za zvonove v novi cerkvi sv. Jožefa. Odbor je naslednji: Dvorni svetnik grof Chorinsky, predsednik; kanonik Kajdiž, podpredsednik; superior o. Kunstelj, blagajnik, Karel Polak ml., I. zapisnikar; Avgust Erzín, II. zapisnikar; odborniki: kanonik dr. Čekal, cesarski svetnik Röger star. in odvetnik dr. Schweitzer. Član društva postane vsak katoličan, ki plača enkrat za vselej (lahko tudi v obrokih) 10 kron prispevka, dobrotniki pa so tisti, ki poklonijo večji znesek. Ob smrti vsakega dobrotnika in člana mu bo pri sv. Jožefu trikrat brezplačno zvonilo; dobrotnikom in članom se izroče tudi diplome. Odbor se obrača na celokupno kranjsko in avstrijsko katoliško prebivalstvo z zaupljivo prošnjo, da prispeva za zvonove nove cerkve sv. Jožefa v Ljubljani, ki bo v kras mestu in v tolažbo prebivalstva, ki se bo nedvomno v svojih dušnih in telesnih stiskah od blizu in daleč rado zatekalo za pomoč k sv. Jožefu v novi jezuitski cerkvi v Ljubljani. Sv. Jožef bo gotovo zvest in radodaren plačnik za poklonjene mu darove!

Zopet smrtna nesreča v Vevčah. Pretekli teden se je zgodila v papirnici v Vevčah velika nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Janez Cimič iz Zagreba, sekalec papirja pri papirnem stroju, je imel opravke pri napeljavi papirja na valjarje. Ti so ga prijeli za roko in potegnili v stroj. Stroj so sicer ustavili, ali bilo je že prepozno. Cimič so potegnili iz stroja skoraj mrtvega. V 20 minutah je bil na mestu mrtev. — Zvečer ob 6. uri pa je zdrobilo neki delavki pri delu nogo, da so jo morali peljati v bolnišnico v Ljubljano. V enem mesecu so torej kar tri nesreče. Vzrok teh nesreč so pomanjkljive varnostne odredbe, katere imajo drugod in ki jih obrtna oblast strogo tirja, za katere se pa vevška tovarna ne zmeni. Zalostno, kako malo ceni vevško ravateljstvo življenje in kri delavskih ljudi.

Sluga, ki je služil štirim škofom. V soboto 31. maja ob pol 10. uri zvečer je v bolnišnici usmrtiljenih bratov v Gorici umrl bivši nadškofijski sluga »Michael Rutar. Pokojnik je bil rojen leta 1846. v Cerknem. Kot rudar je šel v svet iskat si kruha. Bil je zelo pobožen in priden mladenič. Kot tak se je popolnoma sam izobrazil v nemščini in slovenščini v govoru in pisavi. Prišel je pozneje za slugo h graškemu škofu Zwergerju, celih 15 let je zvesto služil pokojnemu kardinalu Missia v Ljubljani in v Gorici, bil je pri pokojnem nadškofu Jordanu in pri sedanjem knezonadškofu dr. Sedeju, dokler ga pred okroglo enim letom bolehnost in starost sta ga prisilili, da je šel v po-

koju pripravljat se na smrt, ki ga je obiskala preteklo soboto. Svoje premoženje je povečini volil dobrodelnim katoliškim zavodom v Gorici.

Trg Velike Lašče. Cesar je dovolil, da postane vas Velike Lašče trg.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla pretekli ponedeljek 47letna gospa Cecilija Sadar, žena mestnega učitelja Adolfa Sadar. Zapušča večinoma mladotnih otrok.

Sv. oče Pij X. je praznoval predpretekli ponedeljek 78 letnico svojega rojstva. Rojen je bil 2. junija l. 1835. Izvoljen za papeža 4. avgusta l. 1903.

Samoumor stotnika. Pretekli četrtek se je ustrelil poveljnik v Srednjem pri Tolminu nastanjene stotnije domobrancev »alpincev« stotnik Viktor Fritsch iz Ljubljane. Vzrok samoumora je ta, da bi imel stotnik Fritsch biti te dni strogo kaznovan, ker je grdo ravnal s svojimi podložniki, vsled česar se je pri njegovi stotniji usmrtilo več vojakov. Zadnje dni se je pritožila proti njemu cela stotnija vojakov od prvega do zadnjega.

Dva ljubljena goriških liberalcev pred poroto. Bivši šolski nadzornik na Goriškem in profesor na goriškem učiteljskišči, Finšger in uradnik v okrajnem šolskem svetu za goriško okolico, Rosina, sta že več mesecev zaprta. Osumljena sta, da sta osleparila okrajni šolski svet za blizu 200.000 kron. Zaslivali so nad sto prič, med njimi razne učitelje, inženirje, zidarske mojstre, trgovce in druge ljudi. Preiskava proti njima je sedaj končana. Oba prideta pred porotno sodnijo v Gorici, ki se prične 23. junija. Razprava bo trajala več dni.

82 letni starček — arestant. V kaznilnico v Gradiški so prepeljali iz zaporov v Gorici 82 let starega Valentina Jazbeca iz Komna. Pri letošnjem porotnem zasledanju je bil obsojen radi tatvine in sleparstva na tri leta ječe. Čuden starček!

Zidarji letos brez posla. Zidarji iz goriške okolice so letos skoro vsi brez dela. Zidarskih zaslužkov je sploh letos na Goriškem tako malo, kakor jih že mnogo let ni bilo. Mojstri, ki so imeli včasih po 300 do 400 delavcev, jih imajo letos komaj po 20 do 30. Mnogi so se poprijeli kmečkega dela. Vzrok pomanjkanja zidarskega dela je denarna mizerija.

Nemci na nekdanjih slovanskih tleh. Nemško društvo »Ostmark« je imelo na Nemškem pred kratkim neki shod. Ob tej priliki so govorniki poudarjali, da ni v Evropi naroda, ki bi imel večjo raznarodno silo kakor Nemci. Z neko samozavestjo se je naglašalo, da skoro polovica vseh Nemcev v Evropi živi na ozemlju, ki je bilo pred 900 ali 1000 leti slovansko. Sami mesti Berlin in Dunaj ležita na prvotno tujem ozemlju, ki so ga pozneje Nemci zavzeli.

Žrtev alkohola. Dne 30. maja so našli nedaleč od Javornika na Gorenjskem kakih 30 korakov v stran od dr-

žavne ceste na nekem travniku moško truplo v osebi oženjenega težaka Mihaela Gorjanca z Javornika. Gorjanec je šel dne 18. m. m. od doma in od tega dne ni nobenega sledu o njem. Bil je strasten alkoholik in je našel svojo smrt najbrž z zastrupljenjem z alkoholom.

Vnukinja živo pokopala je v Windisch Ritzu pri Berlinu 60 letna Richter. Pokopala je štiriletno hčerko svojega sina ob robu nekega gozda. Ko so stražen čin babice čez eno uro zasledili, je bila deklica že mrtva. Babica, ki se ji je moralo zmešati, je rekla, da hoče še ostala dva otroka svojega sina umoriti.

Cela vojska proti roparjem. Ob rumunski meji blizu Brašova na Sedmograškem rokovnjači že delj časa tolpa dvanajstero rumunskih tolovajev, oboženih od pet do glave. Izvršila je v Rumuniji in na Sedmograškem celo ersto drznih ropov ter postrelila mnogo orožnikov, ki so jo zasledovali. Zdaj je poslala ogrska vlada proti roparjem sto orožnikov in dva bataljona pehote, rumunska pa 120 orožnikov in štiri pehotne bataljone. Ta vojska bo roparje pri Predealu obkolila in jih prijela žive ali mrtve.

Zeppelin je obiskal Dunaj. Znani zrakoplovec grof Zeppelin je z zrakoplovom »Sachsen« v ponedeljek priletel na Dunaj. Peljal se je čez Dunaj v Schönbrunn ter počastil cesarja, nakar ga je cesar v avdienci sprejel.

Protikatoliška agitacija na Češkem. Češki listi poročajo, da so pričeli češke organizacije anarhistov agitirati za odpad iz katoliške cerkve. Baje je do 16. m. m. izstopilo iz katoliške cerkve 1654 čeških anarhistov.

125 krat kaznovana. Po Trstu se je potikala razupita pijanka in vlačuga Viljemina Bonifaccio, ki je več pod ključem nego na svobodi. Obsojena je že bila radi najrazličnejših prestopkov, tako da ni nič čudnega, če je dobi ravne te dni mesec zapora radi motenja vere. Spomina vredna je ta obsodba le zato, ker so babo tokrat kaznovali že — 125 krat.

Novi nemški narodni sveti. Ustanovili so se v zadnjem času nemški narodni sveti za Trst, Primorsko in Tirolsko. Kakor je znano, so nemški narodni sveti tisti činitelj, ki po naših slovanskih krajih nemške šole ustanavlja, nemška društva širi in ima prvo besedo pri nastavljanju uradnikov po raznih državnih uradih.

Prebivalstvo v Galiciji. Pri zadnji ljudski štetvi so našli v Galiciji osem milijonov 25.675 prebivalcev. 46 odstotkov je rimsko-katoličanov, 44 je grško-katoličanov (uniatov), deset odstotkov je pa judovske vere. Po narodnosti so našli 57 odstotkov Poljakov, 40 odstotkov Rusinov in 2 odstotka Judov.

Enajstleten dečko, ki je hotel zastrupiti mater. V dunajski bolnišnici za umobolne opazujejo enajst let starega Edvarda Binderja, ki je trikrat

poskušal zastrupiti svojo mater: prvič z nekim barvastim papirjem, ki ga je namočil v mleku, potem z neko zdravilno krogličo, ki jo je zdrobil v prah in zopet pomešal v mleko. Obkral se mu je ponesrečilo, ker je mati opazila rdečo barvo, oziroma bridki okus ter zljala mleko proč. Tretjič pa je imel kupiti kuhinjsko sol, a je prinesel lužno sol. Mati je posolila s tem strupom fižol, a je zopet zapazila na bridkem okusu, da nekaj ni v redu ter stvar nanzanila. Fantič se je sprva izgovarjal na trgovca, ki je pa dokazal, da je dečko izrecno zahteval lužno sol. Nazadnje je Edvard priznal, da je hotel mater zastrupiti, da bi po njeni smrti prišel nazaj na Štajersko, kjer je bil po očetovi smrti na reji in kjer je živel prosto kot ptič. Materino truplo je hotel skriti v stanovanju in potem zbežati.

Lepe reči o predsedniku mednarodne svobodomiselnice zveze. Proti Fournemontu, predsedniku mednarodne svobodomiselnice zveze in vodji belgijskih socialnih demokratov, je vložena ovadba radi oskrumbe več mladotnih deklet. Fournemont se je čutil tako zelo krivega, da je iz Bruslja pobegnil na Portugalsko — v obljubljeno deželo raznih svobodomislecev. To je ravno tisti Fournemont, ki je svojčas v belgijski zbornici na nezasišlan način blatil in obrekoval salezijance — brez vsakršnih dokazov seveda.

Čudodelni Arabec. V Trstu se mudi četa arabskih komedijantov, ki se producira z velikim uspehom. Najbolj znamenit med vsemi je Ahmed Mohamed, ki res izvaja reči, da je treba strmeti. Mož je steklo, liže plamen, požira ogenj in tako naprej. V Petrogradu so ga bili obsodili na 25 let ječe, a radi njegove umetnosti in izredne moči ga je car pomilostil. Arabec je tako močan, da se dá povezati z 20 metrov dolgo vrvo, ki se je pa reši kakor močan otrok rahlih povojev. Stavi tudi, da požre živo kačo, pa se ne vé, če so mu jo dali ali ne. Ta četa izvaja tudi afrikanske plese in prepeva arabske pesmi.

Pismo iz Amerike. Imperial, Pa., 20. maja 1913. Imperial ni posebno velika slovenska naselbina; ima komaj nad 200 Slovencev. Večina prebivalcev so Slovaki, Poljaki, Italijani in Angleži. Kar je nas Slovencev, dobro napredujemo. Imamo že štiri slovenska podporna društva, ki se lepo razvijajo. Tukaj so trije premogovniki, ne v veliki razdalji in se dela vsaki dan. Delavska plača je pa po tem, kolikor kdo naredi in kakršen prostor ima v rovu. Kdor ima suh prostor, zasluži dobro. Komur pa voda nagaja, ta se komaj preživi. Resnici na ljubo moram reči, da je malo tako srečnih, da bi imeli dober zaslužek. Nikomur ne dam sveta, da bi hodil v Ameriko. Tukaj je sreča »vagana«: življenje in zdravje! Koliko jih izgubi življenje, koliko jih dobi telesne poškodbe, da so nesposobni za delo celo svoje življenje. Oprinite se

živinoreje, prašičereje, perutninarstva in rokodelstva in boste videli, da bo najboljša Amerika doma na Kranjskem. — Ivan Bernik.

Čudno tele. Na Pirišovem, občina Loke v Tuhinjski dolini na Gorenjskem je posestniku Francetu Mlakarju krava rodila tele s tremi nogami, desne prave manjka. Tele je zdravo in sedaj 4 tedne staro.

Londonški katoličani. V največjem evropskem mestu v Londonu, ki je pa po ogromni večini anglikansko, živi tudi 370.000 katoličanov. Sedaj nameravajo kupiti neki hotel, kjer hočejo napraviti prostore za svoje skupščine in shode.

V 15 letih peš okoli sveta. V Trst je dospel Bulgar Peter V. Bonev iz Sofije, ki hoče v 15 letih peš prepotovati vse dežele celega sveta. Boneva, ki je začel potovati leta 1901., spremlja ves čas njegova žena in pa že par let tudi sinko Ferdinand. Bonevi potujejo, da študirajo narode in dežele, v katerih ti žive. Preživljajo se podjetni potniki s prodajanjem svojih slik v obliki razglednic.

Samcumor Kranjce na Ogrskem. V Aradu se je vrgla pod brzovlak 20 let stara vzgojiteljica Ivana Gril iz Kranjskega, ker ni imela službe. Bila je takoj mrtva.

Pozor! Ne konzumujemo občinstvu, pa tudi ne kupcem ni več potrebno naročati kakršnokoli vrsto sira iz drugih — tujih krajev, ker dobe istega lahko v boljši, mastnejši vrsti v svoji sirni kranjski dežel. Ne samo emendolski in polmastni hlebi sira, ampak tudi vse druge vrste sira, kakor: **tilsitski, trapistni, bohinski, Roquefort, emendolski, itd.**, ki jih hvalijo pošiljalci drugih dežel, ima „**Mlekarska zveza v Ljubljani**“ vedno v zalogi in jamči ista tudi za masčobo. Posamezni hlebi se dobijo od 1 kg. višje.

Zveza imenuje vsakemu interesentu za željo trgovce, ki razpečavajo njeno blago; v krajih, kjer istih ni, se dostavljajo naročila po železnici ali po pošti radevolje tudi privatnikom. 1680

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Gle! inserat!

Gorenjske novice

g Iz Črnega grabna. Z velikim veseljem smo pozdravili misel, napraviti avtomobilsko zvezo med Celjem in Ljubljano, ki se je hvala Bogu sedaj že uresničila. Že en mesec vozita dva omnibusa, eden iz Ljubljane, drugi iz Celja in nasprotno ter vežeta nas v brdskem okraju, posebno v Črnem grabnu zapuščene, z obema mestoma, Ljubljano in Celjem. Prijetno je za nas, da nam je omogočeno v preteku ene dobre ure priti do Ljubljane ali do Celja. Tudi pri nas se pozna vsled vpeljave avtomobila novo življenje. Ljudje se pripeljejo v naše najrazličnejše kraje, imajo pa tudi med vožnjo priliko občudovati krasoto romantičnega Črnega grabna. Ako upoštevamo malenkostno zamudo, porabo časa za obisk Ljubljane ali kakega drugega kraja, ako upoštevamo udobnosti vožnje same, moramo pripoznati, da sedanje vožnje cene niso drage, mogoče pa se bodo iste še znižale. A ne samo za nas ob cesti stanujoče, tudi za oddaljene kraje je ta zveza velikega pomena. Omenim naj ugodnost za prebivalce moravske doline, ki imajo zvezo na Lukovico in Prevoje, omenim naj rovsko občino, Rafoleč, Zlato polje itd. Dolžnost naša je, da to podjetje podpiramo, da ne bode isto primorano prenehati in to le vsled naše malobrižnosti. Onim, kateri so se za uresničenje te misli žrtvovali, naše priznanje!

g Dob. Mlekarna v Krtini je na tihem obhajala desetletnico svojega obstanka. Pri tej priliki je razdelila svojim članom celih 1000 K. Čedni denarci! — Pameten sklep. Ker mnogi iščejo pri posojilnici denarja, da bi šli v Ameriko, je odbor, zvest namenu Raiffeisnovih naprav, sklenil, da za take poti nima denarja. — Kdo odpravlja praznike? Znano je, kakšen jok in stok je zagnalo liberalno časopisje, ko je sv. Oče polajšal cerkveno zapoved glede nekaterih zapovedanih praznikov. Pa pridi pogledat k nam, kako se posvečuje nedelja! Kdo opravlja celo ob nedeljah hlapčevska dela! Liberalci, ali kakor sami pravijo, naprednjaki. — Naša mladina. Dopisnik iz Domžal toži v zadnjem »Domoljubu« o nekem nadebudnem mladeniču tamkajšnje šole. Tudi mi bi lahko marsikaj napisali, pa raje molčimo. Samo eno vprašanje: »Kdo je tega kriv?« Odgovarjajte sami!

g Gorje. Poučen izlet k napravi deželne elektrarne ob Završnici napravijo gorjanski možje in fantje prihodnjo nedeljo popoldne. Odhod iz Gorij ob 12. uri skozi Podholm, Zasip, čez most, Breg v Žirovnico. Zanimanje naših zavednih mož je veliko, in to tem bolj, ker bo iz prijaznosti prihitali staveni svetnik in voditelj g. J. Geilhofer ter na lici mesta razložil ves projekt, tako da bodo tudi domači možje, ki se

zares za to deželno napravo interesirajo in bodo tudi imeli kmalu sami korist, dobili natančen upogled in pojasnilo glede prve deželne elektrarne ob Završnici. Može, v nedeljo pridite v obilnem številu, da svetu pokažemo, kako znamo ceniti deželno podjetje. — Za družni pašnik konjerejske in živinorejske zadruge, Repčinski rov, si je minoli ponedeljek ogledal g. c. kr. ritmojster žrebčarske postaje v Ljubljani. Spremljali so ga župan Jan, župnik in poslanec Piber, tajnik J. Kunstelj in Vinko Jan. G. ritmojster se je o planini kaj laskavo izrekel, češ, da je ta pašnik vzor-planina za vzgojo plemenskih konj. Ima zares krasno solnčno lego s sladko travo. Planina je pregrajena v več oddelkov, tako da ko živali popasejo en oddelek, se istočasno z novo travo zaraste drugi oddelek. Bil je krasen pogled na lepe živali, ki se gibljejo in utrjujejo v prosti naravi. Gotovo je naš zadržni pašnik, ali bolje rečeno, planina vzor drugim zadržnim pašnikom. Treba je bilo precej korajže za nakup. A sedaj smo ponosni nanj. Upamo, da nas bo država in dežela i nadalje podpirala.

g Iz Leš. Naše občinske volitve so se 5. junija izvršile čisto mirno. Izvoljenih je 12 odbornikov in 6 namestnikov. Vsi so pristaši S. L. S.

g Lučine. Že od nekaj se pri nas v Lučinah z največjo slovesnostjo obhaja naš farni patron sv. Vid, in sicer če le mogoče na godovni dan sam, to je 15. junija. Letos pade 15. junij ravno na nedeljo. In mi bomo prav to nedeljo najslovesneje praznovali god sv. Vida. Pričakujemo romarjev od blizu in daleč, kakor vsako leto. Procesija iz sosednih krajev, zlasti Črnega vrha, bo gotovo združila sto in sto častilcev sv. Vida. Da morejo vsi romarji zadostiti svoji nedeljski dolžnosti, imeli bomo dopoldne dvojno božjo službo: prvo zjutraj ob petih, drugo pa ob pol desetih; vsakikrat jo tudi darovanje za cerkvene potrebe. Dragi nam prijatelji in sosedje, v nedeljo sem k nam v Lučine! — Tu v Lučinah imamo v vasi Suhidol slovečega urarskega mojstra, Janeza Oblak. Ravnokar je izvršil zopet novo, bolj majhno cerkveno uro za kako podružno cerkev, kakor lahko bere te zadaj med inserati. Tem potom bodi vsem cerkvenim predstojništvom najtopleje priporočen. — Prav sedaj se tudi gradi nova okrajna cesta Horjul—Suhidol—Lučine—Trata (Gorenjvas), ki bo po najkrajši črti vezala okolico Vrhniko s Poljansko dolino in primorsko deželo. — Prijatelji turisticke in krasne pomladne narave v naših lepih gorskih ravninah, dobro nam došli v nedeljo, dne 15. junija!

g Retnje pri Tržiču. (»Domoljub« in naša pošta.) Slaba se je godila zadnji številki »Domoljuba« na naši pošti. Poštnega urada nimamo, imamo samo poštni nabiralnik, ki ga upravlja gostilničar Jaka Zupan na Retnjem. V petek dne 6. junija pride Franca Barle iz Sebeni po »Domoljubu«

ba, ki jih je 30 dobival njen mož pod skupnim zavrtkom. Jaka pa pravi: »Sem jih nazaj poslal v Ljubljano.« Zakaj jih je poslal nazaj? Zato ker je France Barle isti petek ob 3. uri zjutraj umrl. Dne 11. maja t. l. pa je prišel »Dan« na Ivana Košir iz Retenj. Košir ga nese Jaku, naj ga pošlje nazaj in je tudi napisal na ovitek: »Se ne sprejme.« Jaka pa pravi: »Ga ne bom poslal nazaj.« In ga ni poslal. Izročil ga je trgovcu Francetu Potočniku v Križah, češ da je naročen nanj Ivan Košir, šestnajstletni fantin, Koširjev iz Gojzda, in ga z njegovim dovoljenjem daje Potočniku. Toda naslov na ovitku je kratko naslovljen: Ivan Košir, Retnje. Druga Koširja Ivana na Retnjem ni, moral bi ga izročiti njemu in ga poslati nazaj, ker ga ni hotel sprejeti. Ni namreč res, da je Ivan Košir iz Gojzda naročen na »Dan«. Naročen je Antkov Jože Košir in če ga je dobival pod imenom Ivan Košir, dobival ga je pod napačnim naslovom, Ivana Koširja na Retnjem pa so po nedolžnem vsled tega nekateri dolžili, da je naročen na prepovedan časniki. Zakaj ni Jaka »Domoljubov« izročil Barletovi ženi? Saj je dobro vedel, da je dobival Barle »Domoljuba« za več naročnikov skupaj in jih je hotela sedaj žena izročiti naročnikom. Vemo, odkod dvojna mera. Toda g. Jaka, pazite, da ne spravimo vseh pritožb skupaj, kar jih imamo zoper Vaš poštni nabiralnik. Potrpljenja smo imeli zadosti.

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Kaj bo z Vovkovo ledino? Kadar bo država dala že nekoliko obljubljen podpora, se bo hiša podrla. En del tega stavbenega prostora se bo prodal državnim cestni, drugi del se bo porabil za tramvajsko postajališče; ostalo se bo porabilo ali prodalo za kako stavbo. Če se bo izpeljal nameravani vodovod v velikem obsegu, bo na tem prostoru tudi velik vodni rezervoar. Tako bo ta prostor brez dvoma eden najlepših v Št. Vidu, pa tudi praznih rok ne bo, marveč bo prinašal denarce. — **Krajni šolski svet** se je v seji preteklo sredo konstituiral tako-le: Za predsednika je izvoljen župan Anton Belec, za podpredsednika posestnik F. Erjavec. — **Odlikovanje.** Občinski odbornik, krajni šolski nadzornik in predsednik nadzorstva hranilnice in posojilnice profesor dr. Ivan Knific je imenovan knezoškofijskim duhovnim svetnikom.

g Tržiške novice. Umrla je v soboto 7. t. m. članica Marijine družbe Roza Ceme. Še pred meseci smo jo občudovali kot igralko na odru. Sušica jo je vzela. Ves čas boleznij je bila izredno potrpežljiva in udana v voljo božjo. — Novo šolo je treba zidati, tako je odločilo c. kr. okrajno glavarstvo, ki se je izjavilo, da sedanja ne odgovarja potrebam, tudi manjka potrebnih šolskih prostorov. Šele potem bo mogoče dobiti osemrazrednico. Za deklice pa se bo vršil gospodinjski pouk. Tudi ku-

hinjsko šolo bodo imele. Prostor za novo šolo se je odbral na posestvu g. inženirja Pollaka.

g Iz Kamnika. Občinski lov. Dne 4. junija se je vršila dražba nekaterih lovov. Splošno se je opazilo, da cene lovov padajo, nekateri so pa sli precej višje. Brezovica 160 K (prej 150 kron), Dolsko 500 K (prej 800 K), Depalavas 154 K, Drtija 110 K, Blagovica 300 K (prej 140 K), Ihan 370 K, Češnjice 20 K (prej 71 K), Krtina 125 K, Krašnja 197 K, Loke 61 K, Lahovče 310 K.

g Iz Sore. Ustanovitve vodne zadrževalnice. Četrtek, 5. junija, je za Soro brez dvoma zgodovinski dan, ko se je vršil ustanovni shod vodne zadruge za uravnavo Sore. Dolgih 17 let je tekla in zastajala ureditev te rekeškodljivke, dokler ni z zadnjim dejanjem — z ustanovitvijo zadruge stvar dospela do popolne dozoritve. Stroški za uravnavo so proračunjeni na 460.000 kron, od katerih bodo morali prispevati udeleženci po skladnem katastru 84.500 kron. Obe vsoti sta res ogromni in na prvi pogled bi se utegnilo soditi, da ni upati uspeha, kakor bo velik trošek. Ali druge pomoči za to ni bilo. Da so vsaj deloma spozna škodljivost reke ob povodnji, naj navedem samo to dejstvo, da je voda tekom petih let do 29. januarja tega leta, ko se je na licu mesta revidiral skladni kataster, odnesla deset parcel popolnoma, 56 parcel je pa deloma uničenih. Kaka stotisočkratna vrednost zemljišča je že izpremenjena v žalosten prod, nam to jasno dokazuje. In ko bi se ne zavrlo to opustoševanje, bi reka nadaljevala ob povodnji svoje grozno delo in oral za oralom rodovitnih njiv in travnikov bi splaval po vodi. Zato se ni čuditi posestnikom, ki bodo nekateri prispevali na tisoče, da so sprejeli to breme nase, dobro prepričani, da je brez tega v nevarnosti njihova gruda. Kljub temu je pa zbor z veseljem pozdravil misel deželnega odbora, ki ne namerava oddati dela konkurenčnim potom, ampak povabi vse okoličane, posebno prizadete posestnike, da z dobavo materiala, z vožnjo in delom vsak lahko večino prispevka odsluži. V odbor vodne zadruge so bili izvoljeni sledeči posestniki: Frlic Pavel, Frlic Janez, Jenko Lovrenc, Kušar Janez, Stare Ivan. Kot namestniki: Dolenc Jožef, Prelesnik Franc in Knific Andrej. Ob tej priliki nam je dolžnost, da se zahvalimo deželnemu odboru in tukajšnjim poslancem za iskreno zanimanje te nujne potrebe in v zadnjem času g. okrajnemu glavarju Zitniku, ki je stvar energično pospešil. Delo in leta naj prerodijo opustošeno zemljo zopet v rodovitno, da bo dala kruha.

g Na Limbarski gori se vrši vsakoletni kresni romarski shod, in sicer 21. in 22. junija t. l. V soboto, 21. junija, zvečer pridiga in spovedovanje, v nedeljo zjutraj pa sveta maša in pridiga, ob desetih sveta maša in pridiga. — **Politični shod** Kmečke zveze za dekanijo Moravče se pa vrši po deseti

maši. Na shodu poročata poslanca okraja dr. Janez Krek in Ivan Lavrenčič.

Dolenjske novice

d Loški potok. Ze delj časa se po naših in dragarskih gozdih klati tatinška družba. Semintja tudi vlomijo; na Travi so odnesli več denarja. Po cestah se srečava večkrat sumljive tučce. Govori se tudi o dveh nočnih napadih. Orožništvo je uprizorilo lov nanje; prijeli so nekega sumljivega tučca. V Ložu so pa zaprli celo družbo, broječo petnajst članov. Ljudstvo je zelo oplašeno in zlasti poti proti Dragi se posamnik boji. Naj bi poklicane oblasti ukrenile vse, da se upostavi prejšnji mir in varnost. Če sta dva žandarja premalo, naj pridejo pa še od drugod, saj jih je na Kranjskem veliko. Naj se glavarstvo malo obrne, da se pomiri prestrašeno prebivalstvo.

d Loški potok. V nedeljo se vrši po večernici občni zbor Živinorejske zadruge v »Društvenem domu«. S posamnimi poročili bo združeno tudi predavanje.

d Kresnice. Dne 26. maja t. l. je umrl tukaj g. Janez Wohinc, učiteljvodja v pokoju. Star je bil 59 let. Tukaj je služboval od leta 1882. Učil je 29 let. Eno leto in pol je bil v pokoju zaradi bolehnosti. N. v m. p.! — Dne 1. junija je imela tukajšnja živinorejska zadruga svoj občni zbor. Pri tej priložnosti je govoril g. živinorejski instruktor Kristof. Poprej si je ogledal več hlevov po občini in dal dobre nasvete.

d Sodražica. Naše naprednjake boli, da tukajšnji telovadni odsek Orel lepo napreduje ter se celo drzne pri svojih javnih nastopih korakati pod zastavo izobraževalnega in pevskega društva »Glas«. Tudi v »Slov. Narod« so poslali sledečo vest: »V Ljubljani se pritožujejo, če se kdo procesije ne udeleži, pri nas so pa bili gg. duhovniki še veseli, da se gasilci niso udeležili procesije. Tako so imeli vsaj Čuki priliko, da so se postavili z ukradeno nekdanjo našo pevsko zastavo.« Celo neki občinski odbornik, ki je izvoljen na program S. L. S., po gostilnah veliko čveka glede rabe zastave. Kako je vendar zaveden! Ako bi bil naš somišljenik, bi ga moralo le veseliti, da se Orel tako razvija, glede na njegovo sedanjo taktiko bi mu pa mi svetovali, da kmalu stopi v političen pokoj. Hkrati za vselej damo njemu in vsem nevednežem ta-le pouk: Društvena zastava je vedno last istih, ki imajo slučajno društvo v rokah. Noben pameten človek se temu ne protivi. Ozrite se v pevsko društvo »Ljubljana«, ki je bilo svojčas tudi več ali manj liberalno, kdo danes razpolaga z njegovo zastavo? Ali ne sedanji odbor, ki sestoji iz mož S. L. S. Ali mar ljubljanski naprednjaki temu ugovarjajo? Saj bolje vedo kot sodražki, da se

zastave ne morejo drugače polastiti, razun če društvo zopet dobe v svojo oblast. Z zastavo nekdanjega pevskega društva »Glas«, ki je bilo breznačelno, katero pa se je pozneje preobrazilo v izobraževalno društvo »Glas«, ima danes razpolagati odbor tega društva. Ker je pa Orel odsek imenovanega društva in kaže tudi na zunaj svoje delo, ima popolno pravico zbirati se pod zastavo tistega društva, kateremu kot odsek pripada. Prijatelji, ako nam to spodbi-jete, smo vam pripravljene izročiti zastavo, katero bo potem nosil prej omenjeni občinski odbornik, za njo bodo pa korakali: France, Korle in Jakob.

d Iz Soteske. Pretekli teden smo imeli visok obisk. Svoj staroslavni grad v Soteski je obiskal velerodni gospod knez Auersperg. — Naša cerkev bo do birme precej prenovljena. Slike nad velikim oltarjem, ki predočujejo skrivnosti vseh treh delov sv. rožnega venca, se prenavljajo. Istotako bo tudi veliki oltar preslikan. Poseben kinč cerkve bo pa kip Kraljice sv. rožnega venca nasproti prižnici. — V kratkem se bodo vršile v naši novoustanovljeni občini občinske volitve.

d Škocijan pri Mokronogu. Dne 28. maja t. l. je med hudim nalivom udarila dvakrat strela v podružno cerkev v Dolenji Stari vasi. Naredila je precej škode na zvoniku in cerkveni strehi. Zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani je takoj po sporočilu prišel cenit škodo, in moramo reči, da v popolno našo zadovoljnost. Mnogi niti niso zavarovani, drugi zopet premalo. In če so zavarovani, so dostikrat pri tujih in nasprotnih zavodih. Zavarujte se pri domačih zavodih! — Letošnja pomlad je pri nas slabo pokazala, toda zdaj se je precej poboljšalo. Če ne bo pozneje kake uime, smemo pričakovati vsaj srednje dobre letine. Kljub temu je pa ljudi pomladna pozeba tako prestrašila, da kar trumoma — kakor bi se oblak utrgal — zapuščajo dom in svojce pa hite na tuje, največ seveda v »blaženo« Ameriko. Do 700 ljudi je od tukaj po svetu, doma pa primanjkuje delavcev in tudi denarja. Gotovo je, da Amerika v vsakem oziru našemu ljudstvu škoduje, koristi pa prav malo. Toda kaka majhna nevarnost, povabilo sorodnika ali prijatelja v Ameriki — vse to je premočno mamilo, da bi imelo nasprotno prigovarjanje kaj uspeha. Bolezen izseljevanja se je polastila ljudem, zdravnika pa ni, ki bi znal to epidemijo temeljito in trajno ozdraviti.

d Škocijan pri Mokronogu. Dne 29. junija se vrši po prvi maši v društveni dvorani političen shod. Govori deželni odbornik dr. Evgen Lampe. — Isti dan po litanijah se vrši orlovski shod z okrožno telovadbo. Govorita deželni odbornik dr. Evgen Lampe ter državni in deželni poslanec Janez Hladnik. — Nadučitelj Benedičič je prišel v disciplinarno preiskavo, ker je po šolskih otrocih razpošiljal liberalne časopise. Mož je mislil, da bodo stariši

vedno molčali. Liberalcem se čudno zdi, da krščanski stariši ne puste pohujševati svojih otrok.

d Valta vas. Most čez Krko bo kmalu gotov. Ze sedaj se vidi, kako bo lep. Ko bodo pa odstranili vse stroje, gradbeni material (les) in poravnali svet okoli, bo res nekaj posebnega naš most, ki nima para v Avstriji, kar se tiče gradbena načina in lahko rečemo tudi lepote. Tudi cesto od mostu do kolo-dvora že grade. — Dne 24. junija bomo imeli birmo. Most pa ne bo takrat blagoslovljen, kot se je prvotno mislilo, ker so še nekatere ovire, ki do takrat ne bodo odstranjene. Zadnji čas smo dobili veliko ugodnost. Imamo namreč svojega mesarja v osebi g. Jos. Vintarja v Gor. Straži. Prej smo morali hoditi na Toplice ali pa v Novo mesto po meso. — Letina kaže splošno dobro, tudi trtje. Posledice mraza niso velike. Ljudje bodo zopet nekaj pridelali, če ne bi le vse sami izpili, ampak tudi kaj prodali.

d Žužemberk. Izjava. Na dopis iz Žužemberka v »Domoljubu 5. junija 1913, št. 23, izjavljam resnici na ljubo, da je dopisniku onega dopisa znano, zakaj sem izstopil iz načelstva Posojilnice v Žužemberku. Da bo pa tudi druga javnost zvedela za vzrok mojega izstopa, navajam tem potom, da sem bil prisiljen izstopiti, ker kot c. kr. uradnik ne smem več pri takih zavodih biti v načelstvu. Nikakor pa ne sme kdo misliti, da sem to storil zaradi Posojilnice iz kateregakoli vzroka. Iz osebne-ga prepričanja moram javnosti v vednost izreči, da je ta posojilnica v najlepšem redu in natančnosti. V dokaz temu služi dejstvo, da sem bil s presledkom dveh let od ustanovitve do primoranega izstopa v načelstvu. — Jerše Ivan, c. kr. sod. oficial.

d Št. Peter pri Novem mestu. Po družna cerkev sv. Jurja v Grčevju je dobila lep kip lurške Gospe. Podarila ga je hmeljniška gospa baronica Wambolt. Gotovo se bo hvaležno ljudstvo večkrat pred lurško Gospo spominjalo plemenite dobrotnice. — Zelo nevarno je bil povožen dne 2. t. m. Anton Rataj, viničar iz Št. Petra. Ko so se ljudje vozili na običajni ponedeljski sejm v Novo mesto, je eden izmed voznikov hotel prehiteti druge, pri tem pa neprevidno imenovanega podrl na tla in ga zelo nevarno poškodoval. Znamorje surovosti je pokazal voznik s tem, da je drvil kar naprej, ne meneč se za to, kar je storil. Upanje je, da ga orožniki izsledijo. — Boljše prometne zveze preko Krke si opravičeno želimo Šentpeterci, a še bolj vasi onstran Krke. Odkar ni več graščinski most v Otočcu izročen prometu za vozove, imajo vasi onstran Krke velike slatnosti in nepotrebnih bremen. Dočim bi bili vozniki pri dobri prometni zvezi v par minutah v Št. Petru, rabijo zdaj s težkim vozom sko-raj tri ure, da pridejo na isti kraj. Ubo-gi ljudje onstran Krke, ki imajo vno-grade pri nas v Trški gori in Grčevju,

morajo skozi Novo mesto voziti vse v goro in iz gore. Pomisliti je treba, da so vasi onstran Krke, četudi spadajo v šmihelsko faro, navezane na vse — na cerkev, šolo in drugo — na Št. Peter. Vsled tega se je pričela akcija v tem zmislu, da se napravi za enkrat čez Krko v Št. Petru brod. Ni dvoma, da bosta započeto delo podpirali dežela in država. Samo gibati je treba. — Kmetijsko društvo v Št. Petru opozarja svoje člane, naj se čimprej zglašé pri načelstvu za superfosfat, da se ve potrebno množino naročiti. — Kmalu po birmi, ki bo 17. t. m., priredi izobraževalno društvo v Št. Petru socialnopolitični tečaj, na katerem bo govorilo več govornikov iz Ljubljane. Četudi bo to v času najhujšega dela, naj se ga vendar udeležijo ljudje v kar največjem številu.

Laurin & Klement

**NOVI
MODELI
1913**

7/20 HP. 13/30 HP. 16/40 HP.

nedosežne kakovosti, vedno pripravljene za nabavo.
Dejavnice v Mladi Boleslavi.

Notranjske novice

i Iz Idrije. V nedeljo, dne 8. t. m. je bil tu dekanski shod Marijinih družb idrijske okolice. Prišlo je 280 članic, ki so so z našimi 240 šle v slovesnem sprevedu v cerkev. Vspored se je kakor običajno vršil točno in stvarno. Vseh 280 članic je imelo skupno kosilo v novem Didičevem hotelu. V eni uri so bile vse postrežene. Menda ne bo kaj dosti hotelov v Kranjski, ki bi imeli za 280 oseb vsega namiznega orodja pripravljene. G. Didič hoče v vsakem oziru svoj hotel na višku imeti. Po dovršenem društvenem programu so naše članice zunanji stram napravile veselico s petjem in mično igro. Ob 6. uri so se vrnile veseli in zadovoljne v rojstne hiše. Kakor nalašč jim je dan prej rahel dež odpravljal siten prah raz ceste, in vročina ni

nagajala. Le v dvorani in drugih prostorih je bilo radi tolike gneče malo sparno.

n Iz Spodnje Idrije. Pretekli teden smo imeli več nepričakovanih pogrebov. V Gorenji Kanomlji je poškodoval bik smrtno vzornega gospodarja, našega moža, Matevža Vončina, p. d. Navršarja, ki je vsled dobljenih poškodb umrl v starosti 67 let. — Istega dne je umrl v Srednji Kanomlji šolar Franc Velikajne, star 13 let. Vnela se mu je možganska mrena. — V Spodnji Idriji pa je ravno tedaj preminul vpokojeni rudar Janez Bozovičar, star 71 let. — Minuli četrtek pa je na hitrem umrl posestnik Janez Troha iz Srednje Kanomlje. Zadel ga je mrtvoud, ko je po košnji nekoliko počival. Smrtna kosa torej dobro kosil!

n Iz Šturij. Pri nas se je obhajal od 17. do 25. maja sv. misijon. Vodili so ga misijonarji iz družbe sv. Vincenca Pavlanskega, gg. Flis, Birk in Ponikvar. Udeležba je bila polnoštevna. Obhajil je bilo nad tri tisoč. Sklepno procesijo je vodil dekan vipavski gospod Andrej Lavrič ob asistenci gg. tovarišev. Udeležencev te sklepne procesije je bilo do dva tisoč. — Jako je ugajala vsem notranjščina naše župne cerkve, katero je v mesecih marcu in aprilu jako okusno preslikal domači umetnik, cerkveni slikar g. Josip Božič iz Ljubljane. Cena za preslikanje je zelo zmerna. Hkrati so se popolnoma očistili in pozlatili trdi kameniti oltarji, tako da ima cerkev v notranjosti popolnoma novo lice. V kratkem se napelje v cerkev tudi električna razsvetljava s približno šestdeset lučmi, tudi oba šestena bosta električno razsvetljena. Za vse te stroške potrebni denar pa jako radi sproti zalagajo in darujejo farani tako, da jih v tem oziru lahko drugim stavimo v zgled.

Iz Verda. Gasilno društvo priredi veliko slavnost v nedeljo, dne 15. junija t. l., popoldne. Povod k temu je dala nova kupljena bencinmotor-brizgalna, katera se bode ob tej priliki blagoslovila po g. dekanu Fr. Hönigmanu. Kurnica preblagorodna gospa Lenarčičeva. Blagoslov se vrši ob 3. uri. Ob štirih bode velika celotna javna vaja z novo brizgalno. Ker pa nova brizgalna stane 5306 K, to je zelo velika vsota za tukajšnje finančne razmere, bo društvo napravilo tudi srečolov z velikimi in krasnimi dobitki. Občinstvo in prijatelji ljudstva naj pomislijo, da je to velika humanitarna naprava, s katero se bode tisoč in tisoč solz ustavilo, katere ne bode treba preliti v slučaju požarov. Z novo brizgalno si upa društvo s podvojeno močjo preprečiti velike požare, kakor že dosedaj. Društvo se je v 33. letih udeležilo 51 požarov, in sicer z malimi izjemami vselej uspešno. Društvo ni do sedaj svojih uspehov pri požarih obešalo na veliki zvon, ampak vršilo svojo dolžnost po geslu: Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!

n Vič. Častilcem sv. Antona Pad. naznanjamo, da se bodo prihodnje, t. j.

Antonovo nedeljo sv. opravila v tukajšnji župni cerkvi vršila v sledečem redu: Ob 5. uri bo kratek nagovor in tiha sv. maša, ob 6. uri bo farno opravilo. Ob pol 8. uri bo govor in sv. maša za I. delavsko konsumno društvo. Ob 9. uri bo govor in slovesna sv. maša. Govoril bo Vičanom in Ljubljančanom dobroznani preč. p. Kalist. Popoldne ob 5. uri bo proslavil sv. Antona z govorom preč. g. dr. Jos. Jerše. Ob 6. in 9. uri dopoldne in ob 5. uri popoldne bo darovanje za cerkvene potrebe. — Takoj drugi teden se bo začelo s pripravami za slikanje župne cerkve. — Ker tukajšnji »Danovec« in »Narodovec« predbacivajo frančiškonom poseben »kšeft« in dobiček od sejmarjev, ki ob cerkvenih slovesnostih svoje stojnice postavljajo pred cerkvijo, bodi sejmarjem tem potom sporočeno, da zanprej jim ne bo več dovoljeno postavljati svoje stojnice na cerkvenem prostoru. Naj se torej sejmarji tem ljudem zahvalijo za to uslugo, pa naj pred njihovi hišami postavijo svoje stojnice. Frančiškani prav iz srca njim privoščijo ta »kšeft« in dobiček.

Ničemurnost

ni to, če negujemo kožo in lase, ampak le izpolnjevanje naravnega zakona, ker koža in lasje, ki varujejo telo, naj bi bili vedno čisti in zdravi. Negovanje kože s Fellerjevimi prijetno dišečim zeliščnim esenc-fluidom z znamko „Elza-fluid“ je pa tudi prava dohrota in krepi, posebno pri razkavi ali srbeči koži, opeklinah, spuščajih, solnčarici, potenju. Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“ hladi, čisti, celi rane in desinficira, zabranjuje vnetje, odstranjuje pege, krepi lasišče, zabranjuje tvorbo prhljajev na glavi in odpravlja glavobol, kakor tudi skrninate in nevalgične bolečine. 12 steklenic za K 5— franko naj bi si vsak čitatelj naročil pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16 (Hrvatsko).

Društveni vestnik

d Slovesna otvoritev dvorane izobraževalnega društva v št. Janžu bode dne 6. julija. Na ta za št. Janž pomemben dogodek se opozarjajo že naprej vsa društva tudi daljne okolice. Natančni spored se bode še objavil in vabila razposlala.

d Predstava v Boštanjju. Na 8. junija napovedana igra se vsled nepričakovanih ovir ni mogla vršiti. Vršila se bo v nedeljo, dne 22. t. m. Igralo se bo v proslavo 1600letnice zmage krščanstva »V tem znamenju boš zmagal«, in za nameček še ena burka »Oh ta Polona!« Pred in po igri se bo seveda tudi pelo. K obilni udeležbi se vabijo vsa sosednja društva.

Mladeniška Marijina družba v Goricih igra v nedeljo 15. junija igro »Sanje« in burko »Kmet Herod«. Igra se prične točno ob pol 4. uri popoldne.

Občni zbor vipavskega okrožja Orel. Vipavskim okrožnim odsekom Orla se naznanja, da se vrši nepreklic-

no občni zbor okrožja v nedeljo 15. t. m. ob pol 4. uri v Vipavi. Orli naj pridejo številno v navadni obleki.

Predstava Kat. slov. izobraž. društva v Preddvoru nad Kranjem je obkraj, 1. in 8. junija, prav dobro uspela. Na splošno željo občinstva se igra uprizori še v tretjič, v nedeljo 15. junija točno ob 3. uri popoldne. Topot bodo cene znižane, tako da si bo vsak lahko ogledal zares lepo igro. Vstopnina: Sedeži I. do III. vrste 60 vin., dalje 40 vin., stojišča 20 vin.

Odgovorni urednik F. Kerhne.

Slabo se konča lahko izprehod, če smo se na njem četudi dozdevno v začetku le malo prehladili. Najprej je le nabod, potem malo hripavosti, potem čutimo nekoliko bodeanja v plečih in kdo ve, kakšen bo konec. Zato je res srčca, če imamo doma Fellerjev zeliščni esenc-fluid z znamko „Elza-fluid“, ki lušči sliz in lajša bolečine, in moremo tako zelo hitro pregnati. Fellerjev fluid naj bi pa bil tudi v vsaki hiši! Saj stane 12 steklenic le 5 kron franko pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elza-trg 16 (Hrvatsko).

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793
so najboljši. Tovarna Mor. Sumperk.

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

je slejkopri neobhodna potrebna za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan polhvalnice.
Dobi se povsod à 50 vin. 902

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 4. junija: 66, 60, 15, 30, 24.
Dunaj, 7. junija: 29, 73, 28, 84, 60.

Zavod za tečaje o

TRGOVSKI VEDI

Frid. Mester, inženirjal preko evropskih mej. znano bivše trgovske akademije, Lipsko. Prospekt pošilja zastonj ravnateljstvo, 1482

500 K

Vam plačena, ako vaših kurjih očes, bračavice in trde kože tekem 3 dni bolečin ne odpravi moj uničevalec korrenin Ris-mazilo. — Cena lončku z jamstvenim pis-mom 1 krono. 337

Kemény (Kaschau) I.

Poštini predal 12.161 Ogrsko.

Naročajte „Slovenca“!

Fotografiški aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepene, kakršne ponujajo nestrokovnjaški: Ocene s ploščami, papirjem, kemikalijami in učnim navodilom, poštnina posebej.

Ročne kamere po . . . K 1-00 in več
Aparati s stativom . . . K 6-20 „ „
Šklopne kamere po . . . K 9-70 „ „
in dražje do . . . K 300- „ „
v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto. 1170 30

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere, Hirschberg, Češko.

Laxigen

najpriljubljenije odvajalno sredstvo

za ureditev odvajanja in preprečenje zaprtja za odrasle in otroke. Dober okus najvišje mere, lagoden, sigurna učinek, od zdravnikov najbolje preizkušeno in priporočeno.

1 puščica (20 sadnih konfitir) K 1.30.

Varujte se pred manjvrednimi ponaredbami in zahtevajte izrecno LAXIGEN. Dobi se v lekarnah ali pri glavnem založniku: C. BRADY, Dunaj I., Fleischmarkt 1. V Nemčiji je LAXIGEN vsoobsežno-snan pod imenom LAXIN.

Samo direktno

pri sukarnar!

„SUDETIA“

Jägerndorf št. 42, avstr. Slov.

lahko kupite

sukno za moške in ženske obleke kakor tudi šesko platneno blago najboljše kakovosti

za nizko tvorniško ceno.

Odrežki za ničevno ceno.

Zahtevajte: zorce!

Krasne salson - novosti.

Avlomalična pas!

Za podgene K 4—, za miši K 2.40, ujama bez nadzorstva do 30 kom dov v eni noči. Ne zapuste nobenega smradu in se zopet same nastavijo. Pasji za ščurke odina te vrste, na katero se ujame na tisoče ščurkov v eni noči, à K 2.40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju **FRANC HUMANN, Dunaj, 2. Bezirk, Aloiassasse 3/23.** Mnogo pobudnih pisem. Pred manj vrednimi ponarejanji se varuj. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 22446. 3702

Leposlovni mesecnik

„Dom In Svet“

stane za celo leto

K 10.— Naroča se v

Ljubljani.

Sprejme se **vrtnarski vajenec**

1734 **takoj** ki ima veselje do vrtnarskega obrta. **PAVEL ŠIMENC**, vrtn. mojster, Ljubljana, Gradišče 12.

Pomočnika 1733

za kovaški obrt sprejme takoj **JANEZ ŠIBELJ**, kovaški mojster, Ponovavas 11, p. Grosuplje.

Nabiralci

kateri želijo različna gozdna zelišča, cvetlice, korenine, lubje itd.

!!! dobro prodati !!!

naj pošljejo svoj naslov na

Vincenc Bradler

Gradec, Rebengasse 19.

Učenca poštenih starišev, močnega in zdravega, sprejme za takojšnji nastop v pouk za mizarstvo, za pohištvo in stavbe. **Ignacij Azman**, mizar v Kropf, Gorenjsko. 1784

Pet minut od Novega mesta v predmestju se proda lepa prtilična **hiša** cema, prostornimi sobami (nov štedilnik); zraven hiše lep sadni vrt z 2 in pol merniki nasajenega krompirja in druge zelenjave. Hiša je prav pripravna za kaknega penzionista ali rokodelca, ker je blizu šola in cerkev. Cena 3000 kron. 1776

Kupec naj se obrne na posestnika **Leopolda Kopača**, trgovca v Novem mestu.

Za svojo malo kmetijo iščem pridno in pošteno **dekle z dežele.**

Plača po dogovoru. **Helena Bavdekova**, posestnica, Ljubljana, Zaloška cesta 6. 1792

Takoj se odda v **hiša** z vrtom, njivo in najem event. proda **hiša** travnikom. V hiši je vpeljana **trgovina** z mešanim blagom in **vino- ter pivotoč**. Potrebna glavnica 1000 K. Več se izve pri **FRANC LUKEŠU**, trgovcu z vinom v Kranju, Mestni trg 118. 1722

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji

1. **veleposestvo** pri Litiji (z graščino gospodarskim poslopjem), nad 270 oralov, lahko tudi več posestnikov skupaj,
 2. **novo zidana prtilična hiša** v Rudniku pri Ljubljani, nekaj sveta zraven, za eno družino,
 3. **dve enonastropni hiši** na Selu pri Ljubljani, v katerih bližini se zida nova šola.
- Povsod potrebna je v primeri z vrednostjo le prav mala glavnica: ad 1. 30.000 K, ad 2. 2000 K, ad 3. 20.000 K. — S posestvom ad 1 združena je pravica lastnega lova — prijetno letovišče.

Pojasnila potom uredništva tega lista ali posredovalne pisarne **Valentin Acceto**, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8. 1754

Svilovezene bluze samo K 1.95

Čudež v industriji vezenin. Uveljavljeno blago za poletje z bogato svilenim vezenim. Kompletno za bluzo samo K 1.95.

Izredno lepo! Zadnja novost!

Nekaj sto tucatov teh prav lepih a svilo vresenih bluz v najlepših barvah, kot: belih, kreme, roza, svetlo-modrih, srednje-modrih, mode-illa, ružičnih, zelenih, drap, temno-modrih, sploh v vseh možnih barvah, smo prvočel od neke opuščene tovarne v Švici ter jih moramo vsled tega prodati po tojčudovito nizki ceni. **Bluze so vredne trikrat toliko.** Če se narode najmanj 3 komadi v raznih barvah po kelji komad K 1.95. — Pri naročila 6 komadov stanejo le K 11.— in se zastoj doda še en fini šobot iz šipk.

Edina prodaja po povzetju: **M. SVOBODA, DUNAJ III/2, Hießgasse 13—404.**

F. K. KAISER, puškar Ljubljana, Selenburg. ul. 6

priporoča svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. — Avtomatične pištole **'Browning', 'Steyer'** itd. **Najboljši topič 'SALUT'.** V zalogi imam vse potrebščine za ribji lov v največji izbiri po najnižjih cenah. Poprava koles (bicikljev) ter njih deli. Popravila točno in cenovno. **Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika.** Cenik zastoj in poštnine prosto.

Rek gospodinje:

Kdor enkrat Blaimscheinov „Unikum“-margarin uporablja — uporablja vedno zopet le Blaimscheinov „Unikum“-margarin.

Pristna in cena vina!

Črni teran bez ulice	K 64
Stari dolenski cviček	K 64
v vinotoču	K 72
Rumeni istrjan bez ulice in v	K 80
vinotoču	K 220
Refoške v steklenicah	K 220

Na debelo po zelo znižanih cenah. Jamčim za pristnost vin.

Kdor dokaže nepristnost vina, dobi 1000 K. — **Franc Lukeš,** 1721 1

trgovec z vinom lastnega pridelka v Kranju št. 118

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Cenik na zahtevo brezplačno.

661